

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
emstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Redništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica št. 57.
Telefon št. 73, ponoči tudi
št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Ispralni oddelki: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 493

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 — Praha číslo 98.180.
Wien, Nr. 105.245.

Klerikalci očitajo SDS da je „boljševiška“

Ker je za finančni zakon predlagala izenačenje in znižanje dav-
kov, odpravo davka na telesno delo, davčno prostost za nove
gradnje in zadoščenje državnim nameščencem in upokojencem!

Na Svečnico je SLS v finančnem od-
boru javno glasovala skupaj z NRS
proti našim predlogom za finančni za-
kon, med drugim:

- 1.) o izenačenju davkov v vsej dr-
zavi;
- 2.) o znižanju 30 odst. linearne dokla-
de letos za 15 odst., prihodnje leto za
nadaljših 15 odst.;
- 3.) o znižanju eksekucijskih pristojbin;
- 4.) o odpravi gostilniške takse po tar.
post. 62. zakona o taksah v krajih, kjer
se plačujejo trošarine na vino ali
žganje;
- 5.) o ureditvi monopolov;
- 6.) o davčni prostosti novih gradenj;
- 7.) o odpravi davka na telesno delo;
- 8.) o znižanju davka na poslovni pro-
met letos za 50 odst., prihodnje leto za
nadaljno polovico;
- 9.) o ukinitvi navedbe, s katero so
bile v korist poplavljenem znižane dra-
ginjske doklade javnim nameščencem;
- 10.) o izenačenju upokojencev in iz-
datnih merah, da se ne zavleče izpla-
čilo penzij.

Poleg teh predlogov je SLS glasova-
la še proti tridesetorici drugih važ-
nih predlogov za ureditev naše admi-
nistracije in državnega gospodarstva.

Ker je „Jutro“ pred javnostjo pribilo,
da je SLS odklonila te čisto zmerne in
izvedljive gospodarske in socialne za-
vede SDS, ki so obenem zahtevale
ogromne večine volilcev v Sloveniji,
nas glasilo SLS ljuto napada, češ, da
smo „boljševiki“, in da ji po krivici za-
merimo, da je sedaj glasovala proti te-
mu, kar je poprej deloma sama zahte-
vala.

SDS ni nikoli bila stranka prazne de-
magogije in tudi to pot svojih predlo-
gov ni stavila brez najresnejšega pre-
udarka o njihovi izvedljivosti.

Predvsem naj se mi odgovori na
vprašanje: »Kdaj naj se finančni pre-
dlogi stavijo, nego tedaj, ko je v razpravi
finančni zakon?« Skozi celo proračun-
sko debato je SDS pripravljala svoje
predloge s kritiko pooblaščenih resortov,
stilizovane pa je mogla in morala pre-
ložiti samo prilikom razprave finanč-
nega zakona.

Pri nas finančni zakon ne daje samo
običajni pooblaštili vlad, on spreminja
za finančno leto pozitivne davčne za-
kone. Koliko in katere davke bomo
plačali v finančnem letu 1927-28., se
določi v finančnem zakonu. Vsaka re-
forma obstoječega stanja mora iti, tako
je ta hip položaj, skozi finančni zakon.
Druga pot SDS ni bila na razpolago in
lahko se reče, da je dan glasovanja o
finančnem zakonu višek parlamentar-
nega dela.

»Slovenec« mi zameri, da nisem pri-
sostvoval vsem sejem finančnega od-
bora. Žalibog nisem član odbora. Ka-
dar pa sem v Beogradu, vedno posemam
finančni odbor vsaj kot poslušalec. Ta-
ko je bilo tudi 2. t. m. mi ni žal, da sem
bil prisoten. Kajti s svojimi očmi sem
videl žalostno dejstvo, da je SLS gla-
sovala za visoko dohodarino, za 30 od-
stotno linearno doklado vsem, davkom,
za davek na poslovni promet, za da-
vek na telesno delo, za 500 odst. do-
klado na zemljinarijo, za inkameriranje
bivše deželne doklade kot »jedinstveni
državni prirez«, za centralistično ob-
ravnavanje mestnih občinskih proračun-
ov, za izenačenje učnega načrta sred-
njih šol še pred zakonom o srednjih
šolah, za uničenje Višje pedagoške šole
v Zagrebu itd.

Videl sem jo glasovati proti našim
predlogom, dasi so bili zmerne in re-
alni.

Vojaški upor na Portugalskem udušen?

Madrid, 7. februarja. s. Danes so bila v
Oporto poslana ojačenja. V mestu je
obstreljevanje povzročilo požare. Razbur-
jenje v Lizboni je vedno večje. Uradno
se poroča, da se je pod vodstvom vojnega
ministra zopet pričelo obstreljevanje me-
sta, ker uporniki niso hoteli sprejeti brez-
pogojne predaje. Vlada poziva v posebni
proklamaciji civilno prebivalstvo, naj za-
pusti Oporto.

London, 7. februarja. »Daily Express«
poroča iz Lizbone, da je upor v Caviri, ki
je izbruhnil istočasno z uporom v Oporto,
udusen. Uporniki so se udali, ko so pričele
mesto obstreljevati topničarke. V Oporto
so uporniki odklonili, da bi se brezpogoj-
no udali ter so se med močnim artilje-
rijskim ognjem umaknili pred vladnimi če-
tami v notranjost mesta.

Definitivni pogreb mikada

Tokio, 7. februarja. (be.) Danes se je vr-
šil pogreb mikada. Pogreba se je udeležilo
10.000 ljudi, med njimi 4000 vojakov, mor-
narjev in uradnikov.

Pred stavko zdravnikov v Avstriji?

Dunaj, 7. februarja. ds. Ze delj časa se
vleče spor med zdravniki bolniških blagin
in vlado. Zdravniki izjavljajo, da bodo, ako
bo potrebno, posegli tudi po stavki. Zaha-
vajo, da jim ostanejo pridobljene pravice,
ker gre za njihovo eksistenčno vprašanje.
Zdravniki izjavljajo, da se ne vmešavajo v
zadeve volilnih blagin in prepuščajo vladi,
naj prevzame garancije za njihove prejemke
pri bolniških blaginah. Dosedanji predlog
je šel za tem, da plačajo bolniške blaginje
za vsakega svojega člana po 2 groša (16 par)
na teden v posebni garancijski fond, ki naj
bi jamčil za prejemke zdravnikov. Ako pride
do stavke, bodo zdravniki bolniških blagin
ordinirali le kot zasebni zdravniki. Zapreti
se bodo morali najbrže tudi skoraj vsi am-
bulatoriji in stavka bi imela neželjene posled-
dice tudi na bolnišnice.

Zdravniki ne zahtevajo zaenkrat nikakega
zoboljanja svojega gnotnega položaja, ampak
le jamstva, da bodo svoje prejemke tudi res
dobili.

Do stavke najbrže ne bo prišlo. Pogajanja
trajajo dalje. Jutri jih nadaljuje sekciji-
načelnik ministrstva. Upati je, da pride, ker
kajeta obe strani dobro voljo, v kratkem
do sporazuma.

Vsa prizadevanja za ojačanje vlade brezuspešna

Slab vtis vladne deklaracije novinarjem. — Še Nikiću se zdi re-
šim KUN premalo resen. — Kriza v Demokratiški zajednici

Beograd, 7. februarja p. Včerajšnji in
današnji dan sta potekla brez vidnih
pomembnejših političnih dogodkov. So-
botna »deklaracija vlade« novinarjem
je napravila slab vtis. Niti eden list je
ne vzame resno, splošno se jo smatra
za reklamno izjavo, ki v stvari naspro-
tuje dejanskemu stanju, vstvarjenem s
sprejetjem proračuna in ki bi naj za ne-
kaj časa le zaposlila pozornost javnosti
ter jo odvrnila od težav, s katerimi se
ima boriti g. Uzunović. Vlada sama
vsak dan bolj utrjuje javno mnenje v
prepričanju, da ne bo več dolgo žive-
la, ker neprestano išče novih zaveznikov.
G. Uzunović je obnovil svoje poskuse,
da pridobi Nikićevo skupino, kateri je
ponudil ministrstvo agrarne reforme in
radikali so včeraj že širili vest, da je
sporazum dosežen. Danes se ta govorica
iz Nikićevih vrst odločno demantira,
češ, Nikić vztraja pri svoji prvotni
zahtevi, v ostalem pa sploh ne želi
vstopiti v to vlado, ker se mu zdi pre-

malo resna.

Zadnje dni tudi ne manjka poskusov,
da bi se navezali zopet stiki z Davidovič-
evci. Toda tudi tu je vse zaman. De-
mokratiška zajednica ima, kakor se zdi,
opravi sama s seboj dovolj. Vse ka-
že, da se pripravlja notranja kriza, ker
se med prvaki stanke pojavljajo vedno
večja nasprotja. Dr. Voja Marinković
je podal ostavko na članstvo glavnega
odbora Davidovičeve stranke, ki je bil
kakor znano pred dnevi izvoljen. Kot
vzrok ostavke se navaja nesoglasje
Marinkovića z osebno sestavo glavne-
ga odbora. Marinkovičev korak je
vzbudil nemalo senzacijo ter se živahno
komentira kot začetek težke krize v
Demokratiški zajednici.

Popoldne od 5.15 do 6.15 je bil na
dvoru ministrski predsednik Uzunović.
Po avdienci je dejal vašemu dopisni-
ku, da mu ne more ničesar reči o njej.
G. Uzunović je sprejel danes več poli-
tikov. Razgovori so trajali do 8. zvečer.

Anketni odbor pred odločitvijo

Senzacionalna izjava inž. Pavlovića. — SDS zahteva uvedbo
preiskave proti osumljenim ministrom. — Vsa opozicija za njen
predlog. — Odločitev odvisna od SLS. — Vlada v mučnih
skrbih. — G. Uzunović se posvetuje z Rado Pašićem?

Beograd, 7. februarja p. Oziroma odsek an-
ketnega odbora, ki ga tvorijo po en za-
stopnik vseh strank, je dopoldne in popol-
dne razpravljalo o predlogih, ki imajo priti
pred skupščino kot poročilo anketnega od-
bora. Zastopnik radikalov Ranko Trifunović
je izjavil, da njegova stranka ne more spre-
jeti poročila, ki ga je izdelal samostojni de-
mokrat dr. Svetislav Popović. Poročilo SDS
najprej ugotavlja dejstva in na podlagi teh
dejevstev stavlja Narodni skupščini nastopni
predlog:

»1) Narodna skupščina naj postopno, da
ugotovi odgovornost in krivdo ministrov v
tej zadevi. 2) Narodna skupščina naj po-
zove ministra pravde in ministra za saobra-
čajo, da v roku 30 dni izročita Nar. skup-
ščini poročilo o tem, kakšni koraki so bili
storjeni, da se ugotovi odgovornost in kriv-
da poedinih činovnikov, o katerih je upra-
vičeno prepričana, da so kršili zakon in svo-
jo uradno dolžnost, kakor tudi o tem, kak-
šni koraki so bili podzeti, da se ugotovi
krivda privatnih oseb, o katerih se upravi-
čeno veruje, da so na nepravilen in nedo-
voljen način došli do denarja na škodo dr-
žave.

Razvila se je živahna debata, ki so se je
udeležili posl. dr. Svetislav Popović (SDS),
Ranko Trifunović (NRS), Kosta Timotijević
(DZ) in Dimitrije Vujić (Zemlja). Opozicija
je naglašala, da mora poročilo vsebovati
formalen predlog za skupščino oziroma
predlog, da Narodna skupščina obtoži mi-
nistre na podlagi zakona o ministrski odgo-
vornosti. To pričakuje vsa javnost, uvide-
vajoč važnost tega predloga, ker je an-
ketni odbor oni forum, ki najbolj pozna za-
devo. Motivacija mora biti v predlogu, ker
je glavno težišče obtožbe. Ker se odsek ni
mogel zediniti, je sklenil, naj se na plenar-
ni seji anketnega odbora glasuje o obeh
predlogih, namreč o predlogih radikalov Ra-
nka Trifunovića in samostojnega demokrata
dr. Popovića, ki ga podpira ostala opozicija.

Medtem se je cela afera znova poostila.
Radikali so namreč, da branijo svoje mi-
nistre, sistematično skušali vlati vs kriv-
do podrejeno uradništvo in so glede ada-
movske zadeve zlasti obdolževali upokole-
nega načelnika strojnega oddelka v mi-
nistrstvu saobračaja inž. Pavlovića. Zdej pa se
je oglašil inž. Pavlović z odprtim pismom,
ki ga zaključuje z vzklikom: Kdor je krad-
el, naj daje odgovor! V tem pismu izjavlja
Pavlović, da je vodil strojni oddelk polni-
h 14 let. Zloglasni aranžma z dne 31. de-
cembra 1923 s tovarno v Adamovem je bil
zaključen pod ministrom Adamovcem je bil
zaključen pod ministrom Adamovcem je bil
zaključen pod ministrom Adamovcem je bil

pomeni parlamentarna anketa v bistvu ne-
gacija vsake pravice in »zabašurenje« afer
Pavlovičeve izjave so naravno napravi-
le na vso javnost ogromen utis in so znat-
no podprle stališče SDS, ki zahteva pre-
iskavo in obtožbo proti osumljenim mi-
nistrom. Ako bo SLS držala besedo, bo Po-
povičev predlog v plenumu anketnega od-
bora prodir, ker so zanj vsi zastopniki opo-
zicije in se je tudi zastopnik SLS posl.
Hodžar pred dnevi izrekel za stališče posl.
Popovića. Proti bodo torej glasovali le ra-
dikali. Razprava v plenumu Nar. skupščine
bo torej velenamivna in velpomembna.
Tam se bo pokazalo ali je ta parlament
sposoben in voljan speljati resno akcijo
proti korupciji, ki ima pred seboj eno naj-
bolj grdih afer.

Vlada je očividno radi poostitve polo-
žaja v anketnem odboru v velikih skrbih.
Včeraj popoldne je min. predsednik Uzu-
nović konferiral s posl. Rankom Trifunovi-
ćem. Govoril se, da je pozneje bil poklican
h g. Uzunoviću tudi Rado Pašić. Danes do-
poldne so se konference med radikalskimi
voditelji nadaljevale. Efekt je za enkrat ta,
da bodo radikali skušali čim najbolj odla-
gati odločitev. Opozicija zahteva takojšno
sklicanje seje anketnega odbora, na kateri
se naj definitivno glasuje, kateri predlog
je izročiti Narodni skupščini v obravnavo.

Kastrirana novinarska organizacija v Italiji

Rim, 7. februarja. s. Odbor za ustanovi-
tev novinarske sindikalne organizacije v
okvirju sindikata duševnih delavcev je
končal pregled vseh dosedanjih članov
strokovne organizacije, ki bodo pripuščeni
v novo organizacijo. V rimskem okraju je
bilo zato 1700 pripravnikov, ki so bili do-
sedaj organizirani v splošni časnikarski
zvezi. 1356 novinarjev je bilo iz političnih
moralnih ali drugih vzrokov brez nadalj-
nega članstva, 77 pa je bilo sprejetih s pri-
držkom. Tako bo števila rimska sindikalna
novinarska organizacija 344 članov; štiri
petine novinarjev pa je bilo kratkoma-
lo članov.

Novi načelnik italijanskega generalnega štaba

Rim, 7. februarja. (be.) Kakor piše »Tri-
buna«, je imenovan za vrhovnega načelnika
generalnega štaba maršal Badoglio, na
njegovo mesto pa pride kot načelnik ge-
neralnega štaba general Ferrari.

Aretacije komunistov na Dunaju

Dunaj, 7. februarja. d. Snoči so priredili
frontkämpferji v Sofijinih dvoranh svo-
jo vsakoletno predpustno veselico. Komu-
nisti so z letaki in v »Rote Fahne« pozivali
vse pristase, naj prireje demonstracije
proti svojim političnim nasprotnikom. Ze
okrog 6. zvečer se je zbralo pri dvoranh
nekaj mladih komunistov, ki jih je pa po-
licija razpršila. Pri tem je bilo aretiranih
51 oseb, ki so se upirale redarjem. Pri sed-
mih aretirancih je našla policija prepove-
dano orožje in nabasan revolver.

Spomladansko zasedanje Društva narodov

Berlin, 7. februarja. s. Svet Društva na-
rodov se bo sestel dne 7. marca v Ženevi.
Na začasnem dnevnem redu je 28 točk. O
nekaterih gospodarskih vprašanjih bo po-
ročala Nemčija.

Macia v Belgiji

Bruselj, 7. februarja. (be.) Voditelj kato-
likih separatistov Macia, ki je bil pred
kratkim obsojen v Parizu, je prispel sem-
kaj.

Reforma državne uprave v ČSR

Uvedba deželnih zborov in odborov
brez avtonomije. — Poslanci bodo de-
loma izvoljeni, deloma imenovani. —
Deželni zbori bodo imeli le naredbeno
pravo na podlagi državnih zakonov.

Praga, 6. februarja s. Ministrski svet je
po dolgih razpravah odobril načrt novega
zakona o reformi državne uprave, ki bo
prihodnji teden predložen parlamentu v
razpravo. Novi zakon je posledica kompro-
misa za avtonomistično slovaško ljudsko
stranko, ki je doslej vztrajala na popolni
avtonomiji Slovaške, a se je pri vstopu v
vlado zadovoljila s kompromisom, ki de-
jansko pomenja popolno kapitulacijo avto-
nomističnega načela.

Z novim zakonom bo razveljavljen zakon
iz leta 1920, ki je predvideval razdelitev
države v samoupravne župe, po podobnem
sistemu, kakršen je upeljan v Jugoslaviji.
Država bo v bodoče razdeljena v štiri
upravne enice (češko, moravsko-silezijsko,
slovaško in podkarpatsko), dežele, katerih
vsaka bo imela svoj deželni zbor, deželni
odbor, deželni urad z deželnim predsedni-
kom na čelu. Deželni zbor bo štel na Če-
škem 94, na Moravskem 54, na Slovaškem
51 in v Podkarpatski Rusiji 18 članov. Vsaka
dežela bo razdeljena v okraje z vsakimi
zastopstvi in odbori in z okrajnimi uradi,
katerim bodo načelovali okrajni glavari.
Okrajji bodo štel najmanj 40.000 in naj-
več 100.000 prebivalcev.

Nova ureditev uprave po deželah pre-
stavlja kombinacijo samouprave z državno
upravo v smeri dekoncentracije in decen-
tralizacije, pri čemer pa je načelo avtono-
mije politično energično v ozadje. Nove
deželne uprave so postavljene pod direk-
tno nadzorstvo in neposredni vpliv države
odnosno centralne vlade. Le dve tretjini de-
želnih poslancev je volilni in sicer po pro-
porcionalnem volilnem redu, eno tretjino
poslancev imenuje vlada iz vrst strokovnih
organizacij.

Novi deželni zbori tudi nimajo nobene
zakonodajne pravice. Koncedirano jim je
le pravo izdajati izvršilne naloge k po-
stoječim državnim zakonom, ne morejo pa
izdajati »uredbe«, kakor n. pr. jugosloven-
ske oblastne skupščine. Vse uradniško bo
državno in je tudi v tem oziru neposredni
vpliv centralne vlade na nove deželne
uprave ogromen. Aktivna volina pravica
za deželne zore se prične še le s 24. le-
tom, pasivna s 30. Odredbe deželnih uprav
so podrejene presoji upravnih sodišč.

Akoravno vladni načrt še ni v vseh po-
drobnostih znan se je o njem vedanje že
razvila živahna, deloma jako ostra javna
debata. Opozicijske stranke ga označujejo
kot atentat na demokracijo ter zlasti pov-
darjajo, da bo imela vlada moč v vsakem
deželnem zboru sestaviti svojo večino, ker
je že 17% izvoljenih poslancev dovolj da
postanejo s pomočjo vlade, ki imenuje 33%
poslancev, večinska stranka. Novi zakon o
deželnih upravah naj stopi s 1. januarjem
1928. v veljavo.

Briand za mir

Pariz, 7. februarja. d. Zveza bojevnikov
na solunski fronti je priredila obed, pri
katerem je povzel besedo tudi zunanji mi-
nister Briand. Dejal je, da zmagovita Fran-
cija, ki nima imperijalističnih namenov,
lahko zakliče svetu, da mu izjavlja svojo
miločubnost. Briand nikakor ne spada k
onim, ki pri vsaki priliki govorijo o mi-
ru. Zmagovita država, kakršna je Fran-
cija, zna storiti vse previdnostne korake za
vsak primer. Zunanji minister bo sam nad-
zoroval vse potrebne ukrepe in odpravil
vse, kar bi utegnilo motiti mir. Zmagoviti
vojaki Francije se danes združujejo z zu-
nanjim ministrom v stremeljenju, da se
ohrani mir na svetu. Na naslov Nemčije,
ki je po ministrovem mnenju velik narod
z dobrimi in slabimi lastnostmi, je zaklical
Briand: »Bili smo se stoletja. Ali mislite
da bo to vedno trajalo? Ali se moramo
tepti periodično vsaki deset let?«

Vprašanje nevtralizacije Šanghaja

Pariz, 7. februarja. s. Po vesti »Newyork
Herald« iz Hankaja je maršal Čangtsolin
formalno pristal na Kelloggov predlog, naj
se pas okoli Šanghaja nevtralizira. Zunanji
minister Čen je izjavil angleškemu zastop-
niku O' Malleyju, da nacionalistična ar-
mada ne bo poskušala zavzeti Šanghaja s
silo.

Peking, 7. februarja. (lo.) Voditelji sever-
nih kitajskih armad so indifrentni do ame-
riškega predloga za nevtralizacijo Šan-
ghaja. Čangtsolin je izjavil ameriškemu
poslaniku, da je vprašanje Šanghaja za-
deva guvernerja Sunšanfanga, ki je gospodar
Šanghaja in vodi vojno proti kantonskim
četam.

Hankaj, 7. februarja. (na) Kantonski mi-
nister Čen je naznanil angleškemu poobla-
ščencu O' Malleyju, da nacionalistična
stranka ne namerava zasesti Šanghaja s
silo.

Šanghaj, 7. februarja. (ri) Maršal Čang-
tsolin je vprašanju nevtralizacije Šanghaja
na strani Kantoncev. Sovjetska vlada
zbira za kantonsko armado in odteguje v
to svrhu državnim uradnikom gotov zte-
sek.

Kleroradikalni državni proračun prava nevarnost za narod in državo

Poročila in predlogi SDS v plenumu Narodne skupščine.

Beograd, 5. februarja. r. Poročilo kluba SDS o predlogu proračuna za l. 1927./28. po debatah in glasovanju v finančnem odboru, je za Narodno skupščino naslednje:

Predlog proračuna za l. 1927./28. je bil eiser predložen Narodni skupščini v ustanovnem roku, toda finančni odbor vendar ni imel dovolj časa, da bi ga dobro proučil. V momentu, ko bi bil finančni odbor moral prirediti svoje delo, je predsednik vlade gosp. Uzunovič otvoril krizo vlade, opraviljoč to s potrebo čveje ekspanzivnosti, v poslovnoju vlade in Narodne skupščine. Dejansko pa je tedaj zastala vsako delo. In ko je bila sestavljena peta vlada gosp. Uzunoviča s prevestno nalogo, da sprovede proračunski Narodno skupščino, je dočel finančni minister, ki je izdelal predlog proračuna, zapustil svoje mesto ter ga oddal novemu finančnemu ministru. Na nadaljevali staro pogrešno finančno - gospodarsko politiko, kakor jo predstavlja predlog proračuna za l. 1927./28.

Nameto, da bi se novi finančni minister odločil, da predlog proračuna svojega predhodnika predela in s tem v zvezi inaugurira novo finančno orijentacijo, je skupno s finančnim odborom in neverjetno kratkem roku ter z minimalnimi redukcijami v predlogu proračuna pravzaprav samo obdržal tiste stare finančne politike svojih prednikov, ki so dovedli do sedanje teške krize celokupno naše gospodarstvo.

Vendar pa z izgovorom pomanjkanja časa, ki je bil vladni kombinaciji na razpolago za provedbo proračuna skozi finančni odbor, — po krivici šefa vlade, ki se za vsako ceno hoče vzdržati na vladi, kar ima za posledico samo oviranje in sabotiranje vsakega resnega dela, — obljubljajo finančni minister in skupine, ki ga podpirajo, še nekatere izpremembe v finančnem zakonu poleg proračuna za leto 1927./28.; iz tega je razvidno, da je delo finančnega odbora tudi leto kasar lani nedokončano ter nedefinitivno in da se je finančni odbor zadovoljil s tem, da spravi proračun pred Narodno skupščino ne glede na to, kakšen je, prav tako kakor lani. Tako se v naši državi uvrsta stalen sistem nereda.

A tudi te obljubljene naknadne izpremembe ne predstavljajo odločnega koraka v pravi reševanju naše gospodarske krize.

Kretati se morajo v mejah iz izvršene redukcije proračuna, ki določa znižanje števila državnih uslužbencev za 3000 oseb in znižanje državnih izdatkov za 225.250.303 dinarjev. Treba je torej računati kot z gotovim dejstvom, da bo proračun za l. 1927./28. manjšal 11 in pol milijardo dinarjev, kar pomeni, da se bo nadaljevalo uničevanje našega gospodarstva in da bo kriza vedno težja.

Glede na številčno znižanje proračuna za l. 1927./28.

napram lanskemu za eno milijardo dinarjev, je treba ugotoviti, da ta številka ne predstavlja lakotnega znižanja bremen za narod. Koliko znaša stvarno znižanje državnih izdatkov napram lanskemu proračunskemu letu, se najbolje vidi pri primerjanju določenih dohodkov od neposrednih in posrednih davkov ter od monopolov. Pri posrednih davkih bo za letošnje proračunsko leto dohodek znižan za 142.188.165 Din. Glavno znižanje je v tem, da se na račun davčnega dolgovanja iz prejšnjih let določa 100 milijonov dinarjev manj dohodkov v zvezi s plačevanjem na obroke davčnih dolgov in sprejemanjem 20% kronskih priznanj na račun odplačevanja teh dolgov. To znižanje dohodkov od davčnih dolgov torej ne izvira iz lakotnega znižanja, ampak iz dolga oprostitve davčnih dolgov, kakor smo to mi zahtevali in predlagali glede na povečano vrednost dinarja, kajti danes imamo takšno situacijo, da po krivdi državne finančne uprave niso bili davci povsod pravočasno razpisani in se torej šele sedaj plačujejo z mnogo več vrednim dinarjem kot davčni dolg iz prejšnjih let, a po zadolžitvi z mnogo manj vrednim dinarjem tudi od dohodka, ki danes predstavlja glede na sedanjo manjšo vrednost denarja znatno manjši dohodek napram sedanji vrednosti dinarja. Sedanje plačevanje davčnih dolgov iz prejšnjih let v polnem iznosu predstavlja pravzaprav znatno povečanje davkov in veliko krivico, kar se bo vse gotovo še povečalo tekom časa, v kolikor bi dinar še zrastle.

Ta problem ni rešen, vendar pa se bo moral rešiti, ker bo odlašanje te rešitve le poslabšalo naše že itak slabo gospodarsko stanje. Skupni dohodki od neposrednih davkov so določeni za proračunsko leto 1927./28. s vsoto 1.706.250.000 Din. Z ozirom na povečano vrednost denarja in na težko gospodarsko krizo se kljub malemu številčnemu zmanjšanju napram dohodkom za l. 1926./27. more reči, da bo to davčno breme prej težje in večje kakor pa manjše. Isto velja tudi za posredne davke, ki obsegajo trošarine, takse in carino. Tu je izvršeno znatno zmanjšanje določenega dohodka za proračunsko leto 1927./28. napram proračunskemu l. 1926./27. v vsoti 18.300.000 Din, pri čemer je določen skupni dohodek od posrednih davkov na 3.501.600.000 Din. Ta ogromna vsota državnih dohodkov

bo imela za posledico neznošno draginjo.

ki bo vplivala na življanske razmere našega naroda, v sled česar bo postajal vedno bolj siromašen. Obenem pa zahtevajo tako visoki posredni davki drage proizvajalne stroške. Vse to pomenja vzdrževanje in ojačanje gospodarske krize. Določeni monopolski dohodki znašajo 2.296.947.000 Din. Četudi je prejšnji finančni minister z računsko operacijo številčno zmanjšal vsoto monopolskih dohodkov napram proračunskemu l. 1926./27. in dani je sedanji finančni minister določil zmanjšanje dohodkov od monopolov soli za 30 %, vendar pa so dohodki od monopolov za proračunsko leto 1927./28. dejansko večji za 26.066.000 Din.

Upoštevajoč določene dohodke od neposrednih in posrednih davkov ter od monopolov, vidimo, da znaša skupno zmanjšanje napram proračunskemu letu 1926./27. 160 milijonov 548.165 Din, kar pomeni, da ostajajo državne davčne in proračunske leto 1927./28. v glavnem iste, v kolikor niso še težje iz spredaj navedenih razlogov. Z ozirom na to se številčno zmanjšanje proračuna za 1 milijardo napram proračunskemu letu 1926./27. poleg računске operacije, ki jo je v proračunskem predlogu za leto 1927./28. izvršil prejšnji finančni minister, nanaša v glavnem na državno gospodarstvo, vendar

pa to zmanjšanje ne pomeni obenem zmanjšanja n. pr. prometnih tarif, poštinih taksi itd., kar bi bilo istotako potrebno za ublažitev sedanje gospodarske krize. Tudi tu se je samo nadaljevala dosedanja praksa, da se brutto-proračuni posrednih gospodarskih državnih ustanov izpuščajo iz državnega proračuna in da se gospodarstva s njimi odvzema izpod kontrole Narodne skupščine.

Razen tega predstavlja veliko zmanjšanje dohodkov državnega gospodarstva napram proračunskemu letu 1926./27. v skupnem iznosu od 730.191.883 Din — od 4.582.168.167 na 3.851.976.329 — na eni strani neuspeh državnega gospodarstva z gospodarskimi podjetji, na drugi strani pa pravilnejšo oceno, ki pomenja priznanje nezadovoljivih rezultatov državnega gospodarstva.

Proračun za leto 1927./28. v znesku 11 in pol milijardo dinarjev smatramo kot škodljiv za narod in narodno gospodarstvo. Naše se nerazvito, v glavnem poljedelsko gospodarstvo ne more prenesti tako ogromnega proračuna in obremenjenja, kakršnega določa.

Proračun s 18 ministrstvi, s velikimi dispozičnimi fondy, bogatimi izdatki za reprezentanco, s krediti za investicije in dragocene množične ustanove, z uradnim aparatom, ki sam troši do 40 % vseh dohodkov, kljub temu, da imamo pravo anarhijo v administraciji — je

prava nevarnost za državo in narod.

Zdi se, da vladajoča kombinacija tako pod četrto, kakor pod peto in šesto vlado gosp. Uzunoviča ne more in ne bo videti te nevarnosti ter podvesti ukrepov, ki so potrebni. Mi smo lekom debete v finančnem odboru pokazali na vse one

odločne in radikalne ukrepe, ki se danes potrebuje

državi in narodu, vendar pa pri tem nismo uspeli. Svojo dolžnost smo s tem storili ter odvrnili vsako odgovornost od sebe.

No, dočim se na eni strani preveč troši, v sled česar je državni proračun tudi tako visok, se na drugi strani ne upoštevajo niti najvažnejše narodne potrebe, kakor so narodna prosveta, skrb za socialno slabe in onemogla, za pospeševanje kmetijskega gospodarstva ter ustvarjanje pogojev razvoja proizvodnih sil. Proračuni prizadevajo ministrstev to najbolje dokazujejo. Krediti za to svrhe so kar moč zmanjšani napram proračunskemu letu 1926./27. Tako je predvsem zmanjšani kredit za gradnjo osnovnih šol za 40 %, od 20 milijonov na 12 milijonov. Socialna politika skoro več ne obstoji. Za invalide in invalidske ustanove so zmanjšani krediti za več kot 50 milijonov. In kaj naj šele rečemo o tem, da se sploh nič ne upošteva kako pri nas siromašni ljudje stanujejo, temveč se n. pr. na tisoče železniških družin pušča še leta stanovati v vagonih, medtem ko se v neposredni bližini take odvidne bede grade z državnimi sredstvi najmoderneje in baješlovno drage palače.

Končno bi bilo v državi, ki je po svoji strukturi poljedelska, logično in moralno, da se pospeševanje kmetijskega gospodarstva posveti največja skrb in da se s ministrstvom za kmetijstvo postopa kakor s najvažnejšim ministrstvom. Vsekakor bi se morali podvesti največji napori za povzdigo kmetijstva sedaj, ko je kriza objekta tudi naš poljedelstvo, ki je temelj vsega našega gospodarskega življenja. Medtem pa izkazuje proračun ministrstva za kmetijstvo in vode popolno pomanjkanje vsake skrbi za napredek na tem polju. Proračun tega ministrstva je zmanjšani napram proračunu za leto 1926./27. dejansko za več kot 40 milijonov dinarjev. Sploh stoji proračun ministrstva za kmetijstvo in vode v skupni vsoti 268 milijonov 252.320.500 Din med proračuni ostalih ministrstev z ozirom na visokost vsote šele na 13. mestu! Za njim so po vseščini kredita samo še ministrstva zunanjih zadev, ver, trgovine in industrije, agrarne reforme ter izenačenja zakonov, a to poslednje ministrstvo figurira v proračunu kot neko čudo, ker se kot izdatki tega ministrstva določajo samo plača ministru, plača šoferju in vzdrževanje ministrskega avtomobila — nič več.

V proračunu ministrstva za kmetijstvo se nahajajo tudi vodne zgradbe. Koliko se je skrbelo za ta dela, ki so prvotne važnosti, dokazuje zadostno naslednji primer: Za vzdrževanje in zboljšanje plovih in splavnih reč, kanalov, prezimovališč ter izvršenih objektov in instalacij na njih je določen kredit v vsoti 7 milijonov dinarjev, kar je za več kot 50 % manj napram proračunu za leto 1926./27., dani je že o lanskim kreditih minister za kmetijstvo in vode v svojem ekspanzivnem izjavil: »Vse dolej ti krediti niti od daleč niso bili zadostni za vzdrževanje že obstoječih vodnih zgradb, ki čim dalje bolj propadajo. Da bi se popravila vodnih zgradb vsaj uravnotežila z razornim delovanjem vode, bi bilo potrebno, porabiti na leto najmanj 50 milijonov dinarjev.« Posledice skrajne brezbrzičnosti za vodne zgradbe smo izkusili že dolej na žalost še preveč, pa vendar se ne pomikamo na bolje, temveč še na slabše.

Naše kmetijsko gospodarstvo je preveč obremenjeno s državnimi in samopravnimi davkami, ker je že prenehalo biti rentabilno. Nezadostne in predrage komunikacije igrajo pri tem istotako veliko vlogo. Zato predstavlja ureditev cest in prometnih sredstev neodložljivo narodno potrebo. Žal, tudi v tem pogledu ni upanja za zboljšanje. Še več, proračun ministrstva za javna dela ni samo nezadosten, temveč so tudi krediti v njem povsem nepravilno in partikularistično razvrščeni.

Eno samo okrožje dobi tu na račun zgraditve cest, mostov in zgradb skoro istotoliko kredita, kolikor kraj, ki obsega dve tretjini ozemlja naše države! Pristojna ministrstva za javna dela in za promet nista predložila predlogov o korenitih reformah, ki bi pomenjale kako izpremembo na boljše, temveč sta nam samo obljubila ureditev cest in železniškega prometa za tedaj, ko bi dobili v to svrhe milijardo dinarjev z zaključitvijo investicijskega posloja. Upanje za tako pojojo pa je tudi minimalno, dokler se v naši državi ne opusti sistem državnega gospodarstva z izročitvijo državnih podjetij privatni inicijativi, poleg tega pa v uvedbi režim popolne pravne sigurnosti ter izvršitve depolitizacije uradniškega aparata, ki bo držel še strogo zakona služil edino in izključno državi in narodu ter ne samo vladajoči stranki, kakor se to godi sedaj.

Na koncu moramo poudariti tudi to, da izkazuje stekanje dohodkov v tekočem proračunskem letu nerealnost proračuna. Razen tega obstoje tudi ogromni neuravnoteženi višči

delovi kot stalna nevarnost za naše državno finančno, kajti brez ureditve teh dolgov ostane proračun dejansko neuravnotežen. Državni dohodki se večinoma porabljajo neracionalno in neproduktivno in da obojati dejstvo preobremenjenosti in neenakosti v obremenjevanju narodnih množic po pravilni omeni gosp. dr. Bogdana Markoviča. dokler se ni bil finančni minister.

Zakaj so klerikalci vstopili v vlado?

Svetozar Pribečević bere klerikalcem levite. — Na kaj vse je SLS pristala, predno je stopila v vlado?

Zavrnilo smo že »Slovenec« insinuacijo in izmislic, da je SDS pošiljala k klerikalci v vlado, kakor smo tudi primerno komentirali strah SLS pred SDS. Sedaj se je oglašil tudi Svetozar Pribečević, ki je klerikalcem odgovoril v beograjski »Politiki« tako-le: »Z ozirom na pisavo »Slovenec«, glasila klerikalne stranke, da je ta stranka vstopila v vlado zato, da ne vstopi Pribečević, ki je jedva čakal na poziv, moram izjaviti to-le:

Moje stališče napram g. Uzunoviču in njegovi vladi je znano celokupni javnosti. Kroni sem svetoval volitve kot najbolj zdravo rešitev ne pa imenovanje vlade g. Uzunoviča z mano. Lahko izjavim še to, da je bilo dr. Korošcu dobro znano, da jaz in moji prijatelji ne mislimo vstopiti v vlado g. Uzunoviča.

Neki bivši minister in narodni poslanec je interpeliral g. Korošca, zakaj in kako more vstopiti v vlado g. Uzunoviča. G. Korošec je odgovoril, da bo vstopil Pribečević, ako ne vstopi on. Ako se pa do 4. ure popoldne prepriča, da g. Pribečević ne vstopi, da tudi on ne vstopi. Takoj sem obvestil g. Korošca, da nam niti na pamet ne pride, da vstopimo v vlado g. Uzunoviča in da lahko povsem mirno spi, ako hoče iz strahu pred nami vstopiti v vlado gospoda Uzunoviča.

Zato mi je popolnoma nerazumljivo, kako more pa teh dejstvih glasilu stranke g. Korošca tako drzno trditi, da sem jedva čakal na poziv, da vstopim v vlado g. Uzunoviča. Vendar je obenem dobro, ako se v javnosti ve, zakaj ima stranka g. Korošca pred nami respekt in da je dozdevno iz strahu pred nami pristala:

Ogorčenje v Kranju

Radi atere Kobler. — Pokret za pravoslavlje?

Iz Kranja nam pišejo: V mestu in okolici razpravljajo te dni ljudje samo o nečistem nastopu škofa Jegliča proti dekani Ant. Koblerju. In ni ga človeka, ki bi ta čin nasilnosti odobraval, še manj pa skušal zagovarjati. Ves Kranj brez razlike strank je enodušen v sodbi, da je discipliniranje dekana Koblerja škandal, ki mora revoltirati vsakega poštenega človeka. Kaj pa je zagrešil dekani Kobler, da je zaslužil cerkveno kazen? Ali je morda kršil božje in cerkvene zakone, ali je morda dajal javno pohujšanje s škandaloznim življenjem, ali se je morda izkazal za nesposobnega v vodstvu dekanatskih poslov, ali je telesno že tako slab, da ne more več opravljati te službe? Nicesar od tega! Vzoren in takten svečenik je, vzgledno živ, je eden najinteligentnejših in najposposobnejših duhovnikov v škofiji in fizično še tako čvrst in krepak, da lahko brez truda opravi še vse dolžnosti svojega duhovniškega poklica.

In prav zaradi tega, ker je to vsakomur znano in ker ves svet ve, da so kazen, ki jo je naložil škof dekani Koblerju, narekovali čisto politični motivi, je ogorčenje radi tega škofovega čina sprošeno. Zato se tudi ni čuditi, da je marsikdo, ki mu je vera bila in je svetinja, že jel razmišljati, dali je združiti z njegovo vestjo, da se nadalje ostane član cerkve, ki preganja svoje najvzornije svečenike zgolj zategadelj, ker nečisto bi hiplci in sužnji ene politične stranke, ki ji načeluje škof Jeglič. Vse kaže, da se pripravljajo pokret, ki meri na to, da bi Kranj reagiral na nasilstvo škofa Jegliča z energično akcijo za prestop v pravoslavlje. Nedvomno se v mnogih naših vernih krogih širi razpoloženje za tak korak, o katerem so mnogi mnenja, da bi bil najučinkovitejši protest proti zlorabi vere v politične svrhe s strani politikoljubne cerkve. Me to beležimo kot znak ogorčenja in dokaz, da bi mogel škof dobiti odgovor, kakršnega je najmanj pričakoval.

Velik uspeh napredne misli pri obč. volitvah v logaškem okraju

V nedeljo, 6. t. m. so se vršile na Rakeku občinske volitve, iz katerih je zopet izšla Samostojna demokratska stranka kot zmagovalka. Od 632 volilnih upravičencev jih je glasovalo 499. Prva je bila skrinjica SDS, ki je dobila 283 glasov in deset občinskih odbornikov od celokupnega števila 17. Druga skrinjica je bila SLS, ki je dobila 159 glasov in pet odbornikov, tretja pa radikalna lista, ki je dobila 57 glasov in dva občinska odbornika.

Ako pregledamo rezultate vseh dosedanjih volitev, ki so se vršile na Rakeku od prejšnjega, vidimo, da klerikalci stalno padajo, dočim demokratska stranka vedno narašča. Pri skupščinskih volitvah leta 1923. je dobila SLS 136 glasov, demokrati pa 61. leta 1925. pa klerikalci 214 in demokrati 182. Pri občinskih volitvah meseca januarja t. l.

Nato sledijo predlogi SDS, ki bi potom finančnega zakona odpravili vsaj najbolj krivične gospodarske sodenja davne preobremenitve ter popravili nekatere najvažnejše socialne in gospodarske krivice. Ti predlogi so bili stavljeni, kakor znamo, že v finančnem odboru, a jih je tam klerikal-radikalna večina vse odklonila. SDS jih znova predlaga plenumu Narodne skupščine.

Zakaj so klerikalci vstopili v vlado?

Svetozar Pribečević bere klerikalcem levite. — Na kaj vse je SLS pristala, predno je stopila v vlado?

1.) da sprejme generale v vlado;
2.) da pristane na nettunske konvencije;
3.) da odobri državni proračun skoraj 12 milijard;
4.) da je glasovala proti vsakemu znižanju davčnih bremen, ki jih je prej pošiljala, zlasti da je glasovala za davek na ročno delo, za nezmanjšano dohodarino, za neizpremenjene davke na poslovni promet, skratka da je zavrgla ves svoj gospodarski program;

5.) da je odklonila nujnost predloga, da se izvli odbor za zunanje posle, ki ga je vedno zahtevala;

6.) da je ublažila svoje stališče napram korupciji;

7.) da je zavrgla svoje dosedanje nazore glede čistosti in svobode volitev. Istotako odbijam energično trditev glasila g. Korošca, da je SDS proti oblastnim samoupravam in da bi mogli preko centralne oblasti velikega župana preprečiti delovanje oblastnih skupščin. Mi bomo volili v Narodni skupščini predlog, naj odstopi država del svojih dohodkov samoupravam, da bi lahko delovale, ne da bi morale narod obremeniti z novimi dokladi, ki jih ne bi mogel prenašati. Dr. Korošcu pa bomo prožili priliko, da dokaže z dejanji in z delom, ali je zaljubljen v oblastne samouprave, proti katerim se je on doslej vedno boril z izgovorom, da pomeni razdelitev Slovenije na oblasti — parcelacijo Slovenije.

S ponosom lahko izjavim, da sem s svojimi prijatelji kot prvi v državi na veliki skupščini v Sarajevu 14. februarja 1919. postavil načelo dekoncentracije državne uprave in zahteval oblastne samouprave. Pri tisti priliki sem razbil izraz: centralistična vlada, toda decentralistična uprava države.

so dobili klerikalci še samo 187 glasov, dočim so jih dobili demokrati 186. Še večji prepad nam kažejo občinske volitve. Prve občinske volitve leta 1923. so dale združenim naprednim strankam, tedaj nazvanemu naprednemu bloku, 224 glasov, pri nedeljskih volitvah pa je dobila SDS sama 283 glasov.

Konsolidacija razmer se vidi v občini tudi v tem, da so bile pri občinskih volitvah leta 1923. štiri skrinjice, dočim jih je bilo včeraj samo trije. Bil pa bi celo samo dve, da se niso zopet našli »možje«, ki vse najbolje vedo in znajo. Ljudstvo imenuje te ljudi zagarje.

Iz uspeha SDS je tudi razvidno, da je bila dosedanja občinska politika pravilna. Ne gre tedaj zadolževati občine in z izposojanjem denarja graditi in popravljati na levo in desno. Občina je majhna in revna in ne prenese velikih bremen. Novoizvoljeni občinski odbor bo moral urediti zadevo kaldrmine, rešiti šolsko vprašanje, pobrati se za elektrifikacijo občine, skrbeti za popravilo ceste Ivanje selo—Laze, zanimati se za razširjenje kolodvora na Rakeku, oziroma zasledovati vprašanje za ožlvtvorjenje mednarodne postaje na Rakeku itd. Dvigniti je treba tudi zavest, da smo predstraža naše mlade države na jugozapadu, da smo zavedni Jugoslovenci in napredni Slovenci, ki hočemo veliko in močno državo, v kateri bo belega kruha za vse dovoli.

V Gornjem Logatcu je imela doslej izmed 9 odbornikov SDS 6. SLS pa 3. Tokrat klerikalci niso mogli postaviti niti lastne kandidatne liste ter so vseh 9 mandatov dobili sami demokrati.

Tudi v Dohnjem Logatcu so naprednjaki močno napredovali, dani je volila udeležba znašala 88 odst ter so klerikalci spravili na volišče vse, kar so mogli. Pri prejšnjih občinskih volitvah so vse napredne stranke na skupni listi dobile 74 glasov in 4 odbornike. Pri nedeljskih volitvah sta bili postavljene dve napredni listi, ki sta se medsebojno vezali. Čista lista SDS je dobila 98 glasov, lista narodnega strokovno organiziranega delavstva pa 70 glasov, skupno torej 168 glasov. Dobili sta šest odbornikov. Klerikalci so od prejšnjih 13 rešili še 11 mandatov.

Naše obmejne občine so krasno drzijo!

Politika v ministrstvu prometa

»Ujedinjeni železniki« priobčujo v svoji zadnji številki besedilo pisma, ki ga je oden od ljubljanskih radikalnih voditeljev poslal žel. uradniku X. Pismo se glasi: »Čast mi je Vam sporočiti, da je imela intervencija od strani Dr. Ravniharja zaželjen uspeh in V. se predstavljajo za načelnika v Velenju. Apeltar na Vas po nalogu izvrš. odbora, da stopite tam s... v stik in ustanovite radikalno stranko. Vse kakor pa držite zadevo za tajno toliko časa, dokler ni premetitev od strani generalne direkcije potrjena.«

List pravi: »Ker je uradnik, ki je dobil to pismo in za katerega se je izvršila intervencija, tudi odbornik in vpliven funkcionar neke organizacije, se čudimo, kako da ne ukrene potrebnih korakov za druge delavce. Na drugi strani pa je res čudno, da pri »nepolitični direkciji« tako

uspejo intervencije gospodov radikalov, ako gre za imenovanje načelnikov. Ali tu ne odločuje sposobnost, daljša služba, boljše kvalifikacije?»

Iz člančica v »Ujedinjenem železniku«, odnosno iz gorenjega pisma izhaja, da se v resortu prometnega ministra g. generala Milosavljeviča še vedno uganja partizanstvo, dani je g. minister ob svojem nastopu slovesno razglasil, da mora politika iz železniških obratov ven. Kakor je videti je to načelo bilo le krilatka, ki je ostala na papirju in bo ostala pobožna želja, dokler bodo podrejeni organi g. ministra uganjali strankarsko politiko na njegov račun in na račun države. Velenjski slučaj pa ni le običajno partizanstvo, marveč tudi čin najgrše korupcije, ker je intervencija dr. Ravniharja za premetitev železniškega uradnika in postavitev za načelnika bila porabljena v ta namen, da omogoči ustnovitev radikalne politične organizacije.

Iz omenjenega sledi torej, da v Sloveniji tudi pod ministrom Milosavljevičem ni še prenehala identifikacija železniške uprave z radikalno stranko in se zasedbo načelniki in drugih vodilnih mest v železniški službi nastavlja radikalni organizatorji in agitatorji. Slovenska radikalija, ki se sestavlja po večini iz podkupljenih in koristarskih elementov, je sicer navzile temu dobila pri oblastnih volitvah v celokupni Sloveniji le dobrih 1000 glasov. A kako se radikalni privrženci »skup spravljajo«, za to nam nudi dr. Ravniharjeva intervencija naravnost klesčen dokaz. V interesu naroda in države je, da ta koruptna in železničarje demoralizujoča sila v Sloveniji preneha. Kakor smo izjavili že posl. dr. Zerjav v gorenji zadevi stavi na ministra prometa nujno vprašanje.

Politične beležke

Tožbe se boji

Tožbe se boji klevetnik, ki je SDS očital, da je upostajala pokojnega inž. Sege. Sedaj se izgovarja, da ni dožlil »vodstva SDS«, temveč »podrejeni organi«. Kateri »organi« je to? Glede upokojitve inž. Sege pravi, da se točno dokazati, kdo vse je povzročil njegovo upokojitev. Ker smo istega nazora, zato je vodstvo SDS vložilo tožbo in klevetnik bo imel torej priliko da »točno dokaže«. Kar se tiče 100.000 Din Slavske banke, ki jih je prejela blagajna ljubljanske NRS, smo že zadnjič povedali, da so bili po izjavi takratnega šefa radikalne stranke v Sloveniji, bivšega pokrajanskega namestnika Ivana Hribarja, ki ga morda največji radikali vendarle tudi še poznajo, izročeni g. Sege kot tedanjemu blagajniku NRS. Ali je NRS smela ali ni smela ta denar sprejeti, ali je to bilo »izdajstvo« ali ne, to naj radikalna gospoda med seboj opravi. Klevetnik pa bo imel priliko, da se o dejstvu prepriča pred sodno. S tem smo zaključili javno polemiko v zadevi, v kateri smo morali spregovoriti, ker se nas je na najneestramnejši način izvajalo.

Kako poroča takozvani »katoliški list«

Znamo je, da je »Slovenec« eden izmed najslabših informacijskih listov v Jugoslaviji. Vesti o svetovnih dogodkih priobčjuje navadno šele, če so dosegle zanj potrebno starost, ali pa jih sploh ne omenja. Dosti boljše je s dnevnimi domačimi dogodki, domače notranje politične vesti pa so skoraj vedno prikrojene za potrebo in slepilo pristajale SLS in drugih ljudi, ki ne znajo misliti s svojimi možgani. Edino polje, kjer bi mogel »Slovenec«, imeti monopol in veliko prednost pred drugimi novinarji, so vesti o duhovniških izpremembah, ker dobiva tozadevne vesti iz prvega vira. »Brevverski« listi ne prejemajo poročil iz škofjske pisarne. »Slovenec« je pa tudi v cerkvenih zadevah zašel popačati. Navzile našli opetovani urgenci do sedaj še ni obvestil svoje bralce, da je izstopil iz katoliške cerkve g. dr. Izidor Cankar in se nato civilno poročil. Sedaj je škof dr. Jeglič odstavil krajskega dekana, a »Slovenec« tudi molči. Morda mu gospod škof niso poslahe te vesti, ker so se sramovali svojega dejanja, ali pa so se sramovali pri »Slovenec« objaviti to vest o svojem nekdanjem dolgoletnem sodniku in bivšem odborniku Katoliškega tiskovnega društva, kar bi dejansko pomenilo odpor proti vrhovnemu pokrovitelju. Vsekakor je »Slovenec« mošk za njegovo objektivnost in poročevalstvo zelo značilen. Če ima škof prav, — in škof ima vedno prav po trditvah klerikalnih listov, — potem ni nobenega vzroka, da bi »Slovenec« ne smel poročati o tako važnem dušnopastirskem dogodku, že radi svariškega vzgleda vsem župnikom ne, če pa škof nima prav, potem pa pomenja »Slovenec« mošk nezapravo škofu. Če pa je »Slovenec« pri tem res nedolžen in ni dobil nobenega poročila iz škofije, mi priporočamo, naj ponatisne »Jutrovo« poročilo, — prav nič se ne bomo radi tega zgražali, — objavil bo resnično poročilo in njegovi naročniki ne bodo mogli reči, da je »Slovenec« samo pristranski škofski vesnik in pa hujšalski službeni organ SLS, iz katerega naj črpajo omejenost le klerikalni agitatorji.

Moderniziranje anglikanske cerkve

London, 7. februarja. (Po.) V angleškem bogoslovju pride v kratkem do večjih sprememb, ki jih je uvedel vrhovni poglavar anglikanske cerkve. Vprašanje teh sprememb je staro že tristo let in se je rešilo sedaj na podlagi kompromisa med evangeličani na eni in med anglikatoliki na drugi strani. Spremembe se tičejo obhajil, kateri obred naj se prilagodi modernim zahtevam in razmeram. Zanimivo je, da vsebuje novi molitvenik molitve za indus-trijski mir in za Društvo narodov.

Naši kraji in ljudje

Dom Rdečega kriza v Beogradu

V Beogradu se je vršila v nedeljo izredno slovesna posvetitev novega Doma Rdečega kriza. Svečanosti se je udeležila tudi kraljica Marija v spremstvu dvorne dame gospe Hadžičeve in dvornega maršala, generala Damjanovića, ministrski predsednik Nikola Uzunović, minister za javna dela, Dušan Serbec, cerkveni dostojanstveniki vseh veroizpovedi, številni zastopniki humanitarnih, kulturno-prosvetnih in nacionalnih institucij, vsi tajniki oblastnih odborov Pomladke Rdečega kriza, ki je imel v soboto svoj kongres v Beogradu, ter veliko število drugih oddelčnih gostov.

Posvetitev Doma je izvršil patrijarh Dimitrije osebno ob asistenci več protokolarnih. Nato je imel krasen govor o vzvišeni in človekoljubni nalogi Rdečega kriza, o edinstvu in bratstvu med narodi. Predsednik Rdečega kriza, Marko Leko, je podal kratko zgodovino delovanja prejšnjega Srpskega Rdečega kriza in izrazil svoje trdno prepričanje, da bo delo sedanjega še mnogo uspešnejše, ker bo v novem društvenem domu tudi mnogo več energije. Po njegovem govoru je akad. pevsko društvo »Obilica« zapelo narodno himno, ki so jo kraljica in vsi navzoči poslušali stoji. Katoliški nadškofijski vikar Gecan se je nato kot zastopnik katoliške cerkve zahvalil kralju in kraljici za izdatno pomoč in visoko zaščito in izrazil željo, da bi vsi državljani pravilno pojmovali idejo krščanske ljubezni in se zavedali svojih dolžnosti napram Rdečemu krizu. Končno sta izpregovorila še vrhovni muftija Mehmed Zeki in vrhovni rabin dr. Alkalaj, ki sta poudarjala, da naj bo Dom Rdečega kriza simbol ljubezni in dobrotelosti, v kateri naj tekmujejo vsa tri plemena troimenega naroda.

Kongres naših planinskih društev

V Beogradu se je vršil v nedeljo kongres planinskih društev iz vseh pokrajin naše države. Živahna diskusija se je razvila glede železniških olajšav, ker je prometni minister sprejel v novi pravilnik določbo, po kateri imajo planinci pravico samo do treh voženj na leto za polovično vozno ceno. Govorniki so naglašali, da to znači zelo pomembno olajšavo za planince, ki so v mnogih pogledih, posebej v higijenskem, prosvetnem, socialnem in socialno-političnem, najbolj pa v gospodarskem pogledu. Izvoljen je bil poseben odbor, kateremu je poverjena naloga, da sestavi spomenico o tem vprašanju. Kongres je nadalje sklenil delovati na to, da se planinska društva oproste plačanja davkov. Glede skupnega izleta v Južno Srbijo je bil storjen sklep, da se bo izlet vršil letos meseca julija ali avgusta. Organiziralo ga bo Srbsko planinsko društvo v sporazumu z ministrstvom trgovine in vojske.

Pismo iz Tržiča

Tržič, 6. februarja
NESREČA V VLAKU

Kakor v vsakem kraju, tako je tudi v Tržiču vedno kaj novega. Toda kaj takega, kar se je pripetilo v petek na tržički železnici, ki slovi po svoji hitrosti in udobnosti po vsem svetu, se pa ne primeri vsak dan. Zato je prav, da rešimo ta izredni dogodek pozabljeno in ga sporočimo znanostem, da bodo videli in se veselili, kako smo mi pred njimi polmovali življenje in ocenili udobnost Tržičkega vlaka, kakor je vsem popotnikom prav dobro znano, navadno po dva osebna vozova sistema Pulmana na osem osi in šestnajst peres. Ker sta silno težka, jih vleče mala lokomotiva z največjo hitrostjo proti Tržiču. V Kranju stoji vlak na vidnem mestu, da ga nihče ne more zgrešiti. Pa se je torej v petek pripeljal iz Ljubljane naše gore list gospod Erlih iz Bistrice, ki tehta po najnovejših podatkih samo 142 kg. Pozna ga vsakdo, tako v Tržiču kot po vsem Gorenjskem. Prav posebno pa še ljubljanske nežne gospodice, ki nosijo njegove plesne čevlje tako lepo storjene, da se lahko primerjajo s »Peko« izdelki. Z lahkoto, ki bi mu jo človek ne prisodil, se je med gnečo izrnil iz gorenjskega vlaka ter jo mahnil najprej k »Zadnjemu grošu«, to je namreč gostilna pri kranjskem kolodvoru, da si privzame dušo. Vračal se je nato z na oči potisnjenim iz-

veličarjem, to je namreč njegov širokokrajni klobuk, in vihtečo palico proti tržičskemu vlaku. Vprašal je vladnega spretnika, kjer je še prostor. Pa mu je nakazal sedež v zadnjem vozu, ki ga niso čeb-lajoče delavke kranjske predelnice še zavzele, čes, da je tam še cela klop za tri prazna. Vesel, da mu ne bo treba stati do Tržiča kakor vedno, se je povzpnil v višino in sedel na široko in prazno klop. Še malo časa in vlak jo je jadno odkuril. Morda je gospod Erlih zadremal, morda so se Pulmanovi vozovi le preveč zibali vsled velike hitrosti; ni namreč dolgo trpelo, ko je začelo pod lahkim potnikom zmanjkovati tal, nižalo se je vedno bolj in bolj, dokler ni v zadnjem trenutku podal sopotnik gospodu Erlihu roko in ga vzdignil od tal. Trisedežna dvojna klop se je sesedla in do dobra pokončala. Kaj sedaj?

Kakor bi ga kdo klical, je prišel v tem trenutku gospod sprevodnik in na lastne oči videl vso to žalostno storišče. Potnik so v strahu pričakovali, kaj bo? Začeli so prebirati različne, po stenah viseče razglase, ki naj stalno opozarjajo, da je treba paziti

na šipe, na snago in bogznan na kaj še vse. Sedaj pa je cela klop pokončana in nihče ne more vedeti, kaj bo z gospodom Erlihom. Kakor je Aleksander Veliki presekla gordijski voz, tako je ta slučaj rešil gospod sprevodnik. Vzel je svojo beležnico in začel pisati protokol. Najprej je zaslusal gospoda Erliha. Ta je kot bi vsak na njegovem mestu ugotovil, da je sedel na klopi, kjer je prostora za tri. Da sicer tehta 142 kg, kar še dolgo ni toliko, kakor če se vsedejo tri odrasle osebe skupaj. On torej ne more biti kriv, kriva je klop, ki ni mogla zdržati treh, to se pravi dveh, kajti on je šele za slaba dva. Sprevodnik je vridel upravičenost takega zagovora.

Tržička železnica je za železniško upravo kot zlata jama; saj je to edina železnica v vsej državi, ki je ne samo aktivna, temveč prav visoko aktivna. Zato pa tudi potniki upravičeno pričakujejo, da se razmere končno uredijo. Ta dva Pulmana naj se urazirata k orient-ekspresu ali pa naj se jih pošlje v zasluženi pokoj, ki sta ga že davno zaslužila. Tržiču pa dajte take vozove, ki bodo vsaj dobre klopi imeli.

Ga. Kadrnka-Reichmann (Hašk)

iz Uljanika pri Daruvaru, letošnja zmagovalka za pokal JZSS. Bila je trikrat avstrijska prvakinja, leta 1923, pa si je priborila drugo mesto pri svetovnem prvenstvu na Dunaju za go. Szabo. Danes se izvaja v Kinu Matica film, ki nam prikazuje prosto drsanje ge. Kadrnke pri prvenstvenem tekmovanju.

V obrambo francoskega jezika na naših srednjih šolah

Na članek, ki ga je objavilo »Jutro« v št. 32 z dne 6. februarja in ki ga je podpisal g. dr. St. Leben, bi si dovolil naslednje pripomniti:

Ker so piščeva izvajanja v prilog francoske tako »stvarna in prepričljiva«, ne sme ostati vprašanje, jeli gre na naših srednjih šolah prednost francosčini ali nemščini, odprto, temveč se mora čim prej končno javno rešiti. V ta namen predlagam tole:

»Z nemškim jezikom je treba v vsej naši javnosti in v vseh naših šolah korenito obračunati. V svoji brošuri zagovarjam sicer pouk nemščine z raznimi kulturnimi in praktičnimi razlogi, sklicujoč se na prosvetno tradicijo, na vsakdanje potrebe, na nemško literaturo sklade v naših javnih in zasebnih knjižnicah, na mnenje naše najširše javnosti itd. Toda motil sem se, hudo motil. »Peržgal si žark mi nove lčiti. Zdaj vem, da je le eno potrebno: Zatrpeti vse pojave in vplive nemškega jezika v naših pokrajinah. V knjižnicah, državnih, javnih in zasebnih, se mora dejati nemška literatura pod ključ! Knjižniški uradniki, ki bi se drznili, naročiti nemške knjige, naj se disciplinirajo — tudi tisti v Zagrebu in Beogradu! Knjižarne, ki bi v svojih izločnicah nudile nemške knjige, kavarne, ki bi imele na položene nemške časopise; trgovci in industriji, ki po potrebi tudi nemški dopisujejo, naj se bojkotirajo! Učenci, ki bi se na željo svojih staršev hoteli privat-

no učiti nemščine, naj se izključijo; profesorji, ki bi bili pripravljeni nemščino poučevati, naj se ožigosajo kot državni nevarni elementi! Na univerzah se uporaba nemških znanstvenih knjig profesorjem in študentom kratkoma prepove! Kopitarjevi, Miklošičevi, Jagićevi, Oblakovi, Murkovi nemški spisi naj se vržejo med staro šarol. Sploh naj se ukaže, da mora vsak, kdor še zna nemški, vse to pozabiti; ako bi pa hotel v javnosti se nadalje uporabljati nemški jezik, naj se proglasi za »vogelfreier«!

Tako bomo vsaj približno posnemali metodo francoskih revolucionarjev, da bo proti našim Radamantom njih Robespierre le — muha! Le tako se more naše oziroma razkužiti in očistiti nemških mizmov. Kdor bi se drznil, se nadalje zagovarjati potrebo znanja nemškega jezika, s tem pa po francoskem vzorcu: je la lanterne! V nekaj letih nam zasije zlata doba nove kulture!

Toliko odvaja za sproti, da ne bi kdo mislil, da mi je ob omenjenem članku sapa zastala. Resneje pa, če bo treba o drugi priliki, raz in če mi dotlej ne odleti glava pod guillotino!

Na drugo predpustno nedeljo 1927.

Jos. Wester.

Ivornica:
Christian
Gottlieb
Weiner d. d.
Auerhammer
b) Aus.

Zastopstvo: Alfred Krauser, Subotica.

Samo še danes ob 4. 1/2. 1/2. in 9.

Naša najboljša nemška tragedija

Henny Porten

v pretresljivi zakonski tragediji

„Plamen laže“

Danes zadnjikrat! Danes zadnjikrat!

V karnevalskem razpoloženju

Ljubljana, 7. februarja

Ljubljana stoji v znamenju čaščenja prince Karnevala. Skoro dan za dnevom ali bolje noč za nočjo se vrše razne prireditve v znamenju barv, strok itd. Pleše se charleston, shimy, valček in makar tudi polka. Razna društva se kar trgajo za dvorane in težko se je skoro odločiti, na kateri prireditvi bi človek prebil večer. Ljubljana pleše in se veseli.

Pretekla sobota je Ljubljančane in Ljubljankane neznanju utrudila. Kar niso nočnega časa prehodili od veselice do veselice, so preplešali, saj sedeli so bolj malo, tako malo, da so celo pijačo zanemarjali. Pijejo pa Ljubljančani letos res dokaj manj kakor pretekla leta in s tem očitno kršijo stare tradicije. Menda nam radi tega svet ne bo delal občutkov. Plesati smo se navadili tudi, ako ga nimamo v glavi, samo plesati pa menda ni greh, saj plešejo celo oni od KD v Unionu, pa čeprav treska s prižnice na deželi, kakor pohujšljiv in kako Bogu nedopadljiv je ples.

V nedeljo čez dan se je vleglo nad mesto nekoliko urvilo. Kdor je bil svež in spočit, je ušel že zgodaj zjutraj iz megle na solnce. Jutranji vlaki so potegnili kljub utrudljivim noči na Gorenjsko na stotine ljudi, oborožene s smučmi, sankami ali pa samo z gorskimi čevlji podkovane. Tudi po cesti proti Podutiku so se vlekle že v zgodnjih jutranjih urah dolge procesije smučarjev in sankarjev, ki so se porazgubili v hrib in se ustavili na raznih gričih, s katerih se je dalo smukniti v dolino. Velik obisk pa je doživela zopet Sv. Katarina, kjer se je zbrala čedna mešana družina ljubiteljev zimske narave. Istotako veliko ljudi je privabila Šmarna gora, ki so se na večer pozabavali v raznih prijetnih gostilnicah v Medvodah, St. Vidu, na Posavju itd.

Zvečer je Ljubljana zopet oživele in kdor ni živel v spominu na prejšnjo noč, si je gotovo poiskal spomin na nedeljsko noč, ki ga je naslednji dan občutil v obliki prav predpustnega ponedeljskega mačka.

Stari del Skoplja pogorel

V soboto ponoči je nastal v Skoplju požar, ki je kmalu zavzel velike dimenzije. Goreti je začelo v muslimanskem delu mesta, v Dušanovi ulici. Bila je nevarnost, da bo pogorelo vse staro Skopje. Gasilci, ki so prihitali na pomoč, ko je bilo že več hiš v plamenu, so mogli omejiti požar le na ta način, da so porušili nekoliko sosednjih hiš. Škoda znaša več milijonov dinarjev, ker je bilo v prodajalnah uničeno vse blago. A ta požar še ni bil pogašen, ko se je ob šestih zjutraj pojavil že drugi na nasprotni strani muslimanskega dela mesta. Zgorelo je več privatnih hiš. Kako je ogenj nastal, še ni znano. Zanimivo je, da je bil to že peti požar tekom enega tedna.

Predrzen roparski napad

V Jagodini v Srbiji je bil v soboto popoldne izvršen roparski napad, ki močno spominja na svoječasne napade na trgovske centre premožnejših revirju. Knjigovodil tovarne za salame, Boži Nikoliću, ki je nesel s seboj 342.000 Din za izplačilo delavcev, je bil vse denar ugrabljen.

Knjigovodja Boža Nikolić je že pred svojim odhodom iz Beograda obvestil ravnanstvo tovarne v Jagodini, naj ga počakata na jagodinski železniki postaji radi varnosti dva uradnika. Ravnanstvo je v resnici odposlalo na kolodvor enega s puško oboroženega moškega in dečka, ki naj bi prevzel torbo z denarjem. Vsi trile so odšli potem s postaje vzdolž proge poleg skladišč, kjer se nahaja v bližini tudi tovarna in Nikolićeva stanovanje. Ko so prišli v razgovor v bližino porušene džamije, so nenadoma stopili pred njih štirje maskirani in do zob oboroženi moški. Pobili so oba spremljevalca knjigovodje Nikolića na

LJUBLJANSKI DVOR

kino

Film je dosegel tudi v Ljubljani veliko zanimanje in so bile vse dosedanje predstave razprodane.

Grozen umor slovenskega vojaka v Skoplju

Iz Skoplja je došla vest o groznem umoru v tamkajšnji garniziji. Kot žrtve je padel mlad Slovenec, redov 21. pešpolka Ivan Petermel, rodom iz Ljubljane. Umoril ga je Dragotin Horvat, rodom Prekmurec iz D. Lendave.

Strahni dogodek se je odigral tako-le: Narednik Horvat je prišel precej razkačen v konjiško vojašnico ter začel trpinčiti vojake na ta način, da so se na gnojšču moral neprestano vlegati, pa zopet naglo vstajati. Ko je to že precej dolgo trajalo, je redov Petermel začel zaradi tega godrnjati proti naredniku ki je nato zgrabil puško navzočega stražarja z nasajenim bajonetom ter zabodel Petermela s tako močjo, da je ostrina bajoneta prodrla skozi hrbet. Smrt je nastopila momentano. Narednik Horvat je pobegnil proti albanski meji, vendar ga je tetovska žandarmerija že istega dne aretirala blizu albanske meje.

FAUST

Svetovni velošilmi

Začana igra

Ljubavi, greha in smrti!

Pride v

kino Ljubljanski dvor

Pred sodniki

Stanko iz Zelene jame je mlad, zal fant. Po poklicu je pekovski pomočnik in peče pomoči zemlje in kruha, a podveji spi in pohajkuje ter krade dekletom srca. Januarja letos je prišel h kmetici Katri v Hrstje. Videl je njeno hčerko Francko, ki je duševno precej omejena. Dekliš se mu je ljubeznivo smehljala in podjetni Stanko je takoj začel ljubavno razmerje. Fant je ljubkoval s Francko, obenem si je ogledal tudi njeno kamrico ter videl, da ima Katra v omari okoli 1700 Din. Zaljubljeni Francka je gledala samo svojega »čocelca« in je bila za vse drugo slepa. Stanko je segel z desnico v omario in vzel denarce, a z levico je objel svojo Francko ter ji prisegel večno zvestobo. Katra, Franca in Stanko so se sestali pred senatom, kjer je fant dobil 3 tedenski dopust, da mu ne bo treba kruha peči; a ta čas bo prestal v ječi. Katra se je nad njim jezila, a Francka se mu je zaljubljeno nasmejala, ko ji je pred vrati poredno pomehčnil.

V Kamniku sta se skregala dva soseda radi ograje. Mimo vrta kmeta Jakoba pelje namreč pot, ki jo smejo uporabljati sosedi za vožnjo. Da bi si vrta zavaroval, ga je Jaka obdal z žično ograjo. Prišel je sosed Jože, ki mu je ta ograja delala napotje, ker je segala predaleč na pot in je ograjo ugažal ter izruval par kolov. Iz tega se je izcimila civilna pravda. Pri pravdi sta se soseda poravnala; Jaka je obljubil, da bo ograjo zložil in prestavil 15 cm od dosedanje črte. To je bilo že lani aprila meseca. Jože je čakal in čakal, a Jaka ni premaknil ograje. Ker je ni premaknil Jaka, jo je Jože spet našel in Jaka ga je tožil. V Kamniku so naložili Joži 24 ur, a se je prišlo. Ker ni mož imel hudobnega namer, in je samo uveljavljal svojo pravico, ga je senat oprostil.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Torek, 8.: Zaprt.
Sreda, 9.: »Gobsek«. D.
Četrtek, 10.: »Triglavska bajka«. A.
Petek, 11.: »Ugrabljene Sabinke«. E.
Sobota, 12.: ob 16.: »Macbeth«. Dijaška predstava po znižanih cenah. Izv.

Ljubljanska opera

Torek, 8.: »Tannhäuser«. E.
Sreda, 9.: Zaprt.
Četrtek, 10.: »Mrtve oči«. B.
Petek, 11.: »Ničeva«. C.
Sobota, 12.: »Cosi fan tutte«. A.

Mariborsko gledališče

Torek, 8.: »Manon«. A. Kuponi.
Sreda, 9.: Zaprt.
Četrtek, 10.: »Cigan baron«. Slavnostna predstava, 25letnica g. Razbergerja. Izv.

»Tannhäuser«, se poje danes, v torek zvečer za abonente reda E. Naslovno ulogo poje gosp. Zdenko Knitil, Hermann, deželni grof, gosp. Betetto, viteze in pevce pa gg. Holodkov, Janko, Kovač, Mohorič in Zupan. Glavno žensko ulogo Elizabete poje ga. Zaludova, Venero ga. Thierry-Kavčniko-

va in pastirka Ribičeva. V operi nastopa tudi baletni zbor. Prodaja vstopnic pri dnevnih blaginji v operi.

25letnica gosp. Pavla Rasbergerja. V četrtek, 10. februarja, se uprizaro na mariborskem odru na novo našudirana Strausova opereta »Cigan baron«. Z njo proslavi svojo 25letnico gosp. Rasberger, ki je opereto tudi zrežiral.

Mariborski gledališki abonenti se napro-kajo, da vplačajo nadajni obrok vsaj do 12. februarja.

Hasenclever: „Gobsek“

Premijera v ljubljanski drami.

Walter Hasenclever (roj. 1890., dijak oxfordske univerze, nemški literat in popotnik, pesnik in dramatik, sedaj pariški dopisnik nemških dnevnikov), je začel pisati tik pred svetovno vojno. Med vojno je občutil silo razdvojenosti; omagalo je intelektualno in uravno pod težo dogodkov. Po vojni je pisal proteste zoper družbo, konvencionalnost, staro umetnost, staro miselnost. To je shema njegovega literarnega razvoja. To je on sam: nemiren, nezadovoljen, namenjen v Weдекindom in Strindbergom v neko novo, še nerazodeto dramatik. Ali v obnovo starih misterijev, v izhodišče k novemu razvoju, k romantični, ali pa v nemočno propada-

nje naturalizma? Za sedaj je v vseh njegovih delih protest. V »Sinu«, v »Ljudih«, v »Kugi«, v »Onostranstvu«. Tudi v »Gobseku«. Plamenč protest zoper staro, neutrešeno težnjo po novem.

Ta revolucionar modernih nemških drame je storil prav, ko je krenil k Balzacu. Ni si Balzac zaman svojih zaslug, da je prvi spisal veliko človeško zoologijo. Galerija njegovih tipov je ogromna. Hasenclever se je ustavil pri Gobseku, tem tajnostnem prototipu ljudi, ki bolehalo za svetlim gladom po zlatu, Gobseku, ki ljubi en sam užitek: denar. Balzacov »Gobsek« je blesteča povest, polna življenja in pretresljive človeške usode. Hasenclever je jo uporabil za dramski eksperiment, ki naj pokaže nov stil in novo odsko dinamiko. Njegovo delo pa je problematično kakor vsak pokzus. Gobsek sam je balzakovsko močan, do mistike občuten, osamljen, segajoč v brezdanjost. To ni človek, to je tip človeškega pohlepa, ki osredotočuje vse strasti in vse duševne sile v eno samo življensko formo, v ono, ki se kleše v izpovedi: »Vsi užitek so minljivi, samo eno je neminljivo: zlato! Ples okoli zlatega teleta je dobil v tem tihu skrajno noto. Ali druge osebe so v Hasencleverjevi luči medle. Tako notar Derville in hči Estera. Nekoliko jasnejša sta grofica in hči Restaud. Gobseku je ovil Hasenclever glo-rijo nadčloveka, ki zavestno mrzi ljudi in je v tej mrzi hladen kakor zlatnik, svetel, a brez gorkote kakor luna; medtem ko je Balzacov Gobsek resničnejši, bolj človeški: vemo odkod izvira njegova mrznja do ljudi

in kaj mu je pripustilo vse razen zlata in njegovih denarnih relacij. Radi tega nima Hasencleverjev Gobsek zadosti prepričljivosti. Sicer napeto dejanje, ki se osredotočuje okoli njega, ne vpliva na odrs pristno življensko silo. Tragedija Estere je uprav pohabljen in vidimo zgolj konec brez začeta. Avtor je šel v kompoziciji v velike dimenzije, ali vse osebe razen Gobseka in grofice (zaka njena usoda je še najmanj zagotvetna), so v tej prostornosti premalo izrazile in hodijo mimo nas s svojo usodo kakor senca.

Dejanja so razdrobljena v devet slik, ki so nekatere prav kratke (zlasti 8.). Koncentracija je razdeljena v glavnem na dve točki: 6. in 8. sliko. Dialog je mestoma suh in opiljen, ekspresionistično kratak in preprost. Dejanje radi grotesknosti naslovne osebe mika gledalca, čeprav ga ne prepričuje v polni meri. In — konec je molčanje. In dvom ...

Dramo je zrežiral gosp. O. Šest. Pod-črtal je dve najini res karakteristični strani: Gobseka, ki nadkriljuje vse druge in v žig narotnjari veličini so ostali ljudje kot lu-ke, na drugi strani pa simbolično znatje okolice. Gobsekov podzemni brlog ni mogel biti podan naturalistično, ker bi postal ba-nalen in bi trpela karakterizacija naslovnega tipa: veliki, tajnostni kamin, ki se izgublja v neznane višine in ki je na njem zrasla usoda človeštva, in njegovih minljivih re-lacij, simbolizira in pojačuje Gobsekovo silo. Tej potrebi po ekspresivnem izražanju se je

prilagodil oder tudi v drugih ambientih. Re-žiser je hotel s priznico, raz katere govori Gobsek svoje najvažnejše besede. ločiti dva svetova: realnega od nerealnega, razpolo-žuje Gobseka v človeka in v simbol. Ta in-terpretacija je pri Hasencleverju pravilna, ali pa je tudi zadosti odsko učinkovita in jasna, je drugo vprašanje, ki bi naj o njem razmišljal avtor. V trenutku, ko je razlagl Gobsek svoj »credos«, svoje življenske maks-i-me, je vsa pozornost obrnjena na viziona-ren, v resnici pa čisto realen prizor v zaba-višču. To je efekt razblinilo. V ostalem pa je prižala režija o velikem in resnem trudu, da se uprizaro moderen komad z vsemi ak-centi od reflektorske razsvetljave do kostu-mov. Učinkovit je bil prizor v zabavišču in v resniški spretnosti je očitovala zlasti de-veto dejanje. Tu se je spustil mrežasti zastor kot simbol dveh svetov: enega tostran, dru-gega onstran.

Vsa teža igre je ležala na gosp. Škr-binšku, ki je moral vteletti nadčloveško, »koraj vizionarno osebnost. Njegov Gobsek je bil naložiran s polnim umevanjem in potenciran z vsem hotenjem, da se izrazi ve-liko bogstvo tega tipa. Učinkovit v maski in izdelan v poetičnejših situacijah je vsilil ob-činstvu vsaj doživljene grotesknega in na-človeškega, če mu ni mogel dati gorkote in pristnosti človeškega Gobseka. Grofica ge. Nablocke je bila najbolj naravna in nepo-sredna, ker je tudi najmanj problematična. Zato pa — mogla priti do izraza Estera (ga. Šaričeva), čije tragedija je ostala nezdelana. Grof gosp. Kralja in Derville

Domače vesti

Deset mesecev — deset vlad

V »Politiki« čitam:
Uzunovičevce nanizavanje vlad spominja na pripovedko o ciganu, ki je ubil človeka, da bi ga oropal, ter našel pri ubitem samo en groš.
Pri preiskavi je sodnik vprašal cigana: »Zakaj si, nesrečnik, ubil človeka radi enega groša?«
»Ne govorite tako, g. sodnik,« se je cigan resno razjezil. »En človek en groš, sto ljudi sto grošev, to pa je že denar!«
Ena Uzunovičeva vlada mesec, dva, toda deset vlad ste dve leti!
M. A. C.

* Z ljubljanske univerze. Uprava ljubljanske univerze objavlja seznam predavaj na univerzi za letni semester 1927. Inskripcija traja od 7. do 12. februarja. Letni semester se zaključuje dne 28. junija. Naknadna inskripcija se bo dovoljevala le na motivirane prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili. V zimskem semestru 1926-27 je bilo na ljubljanski univerzi inškriranih 1298 slušateljev in slušateljic in sicer 1259 rednih in 39 izrednih slušateljev ter 89 rednih in 16 izrednih slušateljic Posamezne fakultete so imele slušateljev in slušateljic: tehnična 510, juridična 311, filozofska 299, teološka 90 in medicinska 88.
* Francoski poslanik Grenard zapustil Beograd. Dosedanji francoski poslanik na našem dvoru g. Grenard je v soboto odpotoval iz Beograda. Na kolodvor so ga sprejeli člani diplomatskega zbora, predsednik Narodne skupščine, pomočnik zunanje ministrice in drugi odlični predstavniki naše javnosti.
* Pogreb vojvode Vukotića. V nedeljo popoldne se je vršil v Beogradu pogreb vojvode Vukotića. V saborno cerkev, kjer je bilo pokopniško truplo na katafalku, je prišlo mnogo sveta, največ Črnogorcev, da se poklonijo ostanom skadarskega zmagovalca. Od dveh popoldne je patrijarh Dimitrije opravil opelo, katerega je prisostvoval tudi kralj, ministrski predsednik in ostali člani vlade, predsednik Nar. skupščine, vojni atašaji ter generaliteta in oficirji. Govorila sta patrijarh in bivši minister Pilepić. V povorki so nosili tudi srebrni kraljev venec. S častno salvo je oddelek vojske izkazal zadnjo čast junaškemu generalu.
* Gripa v Ptuj. Vadi gripe je prispel tudi v Ptuj. Tretjina ljudi je bolnih. To čuti vsaka rodina, zlasti pa tudi bolniška blagajna. Smrtnih slučajev pa ni. Najbolj žalosten bo karneval, ker sa plesali v postelji.

* Osebnosti v pošte. Za pošne tajnike pri poštnem ravnanstvu v Ljubljani so imenovani poštni uradniki Miroslav Brumat, Robert Oličič in Fran Pirč.
* Unija slovenskih učiteljskih društev. Ob priliki velike ekskurzije naših učiteljev in učiteljic na Češkoslovaško in Poljsko, se bo vršila v Varšavi predkonferenca delegatov, na kateri se bo razpravljalo o ustanovitvi unije slovenskih učiteljskih društev. Akcijo za ustanovitev unije je pričela Zveza učiteljskih organizacij v Varšavi.
* Inženjerska zbornica za Slovenijo in Dalmacijo v Ljubljani ima svoj občni zbor dne 5. februarja ob 15. (3.) uri popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani.
* Izpremembe v gerentstvih. Veliki župan mariborske oblasti je v občini Čikeč-ka vas, srez murskosobočki, razrešil Janeza Filo dolžnosti gerentskega svetnika in postavil na njegovo mesto Aleksandra Krčmarja, posestnika v Čikečih vasi št. 27 — V občini Krupljin, srez murskosobočki, je na lastno prošnjo razrešen gerentski dolžnosti Franc Zelezen in postavljen za novega gerenta te občine Franc Cvdr-nejek, posestnik v Krupljinu hšt. 28. — V občini Trdkova, srez murskosobočki, je razrešen gerentski dolžnosti Franc Kollmann in je za novega gerenta ob enem imenovan Karl Kolman, posestnik v Trdkovi hšt. 64. Istočasno so mu bili pridržani v gerentski svet Jožef Zrim, Janez Sukič in Mihael, vsi posestniki v Trdkovi, ker so trije dosedanja svetniki odstopili oziroma umrli. — V občini Dankovci srez murskosobočki je razrešen gerentski dolžnosti Adam Banko ter imenovan za novega gerenta te občine Jožef Cug, posestnik v Dankovcih hšt. 14.
* Himen. Včeraj se je poročil g. Stefan Perluga, davčni izvrševalec v Mariboru, z gđ. Jerico Hlebanjevo iz Kranjske gore. Bilo srečno!

* Smrt očeta pesnika Župančiča. V soboto zjutraj je umrl v Ljubljani v 79. letu starosti gospod Franjo Župančič, oče slovenskega pesnika in dramaturga narodnega gledališča v Ljubljani, g. Otoma Župančiča. Pogreb se je vršil včeraj ob občini udeležbi prijateljev in častilcev našega pesnika iz vseh krogov ljubljanskega prebivalstva. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!
* Smrtna kosa. V soboto je preminul po daljši bolezni mag. phar. Franc Pečar star., lekarnar v Trbovljah. Pokojnika so položili včeraj k večernemu počitku. — V nedeljo dopoldne je umrla v Ljubljani gospa Ana Habec. Pogreb bo danes, ob 4. popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice. — Včeraj je umrl g. Franjo Kunaver, nadpaznik prisilne delavnice v pokoji. Pogreb bo danes ob 3.30 pop. iz hiše žalosti, Poljanska c. št. 19. Blag jim spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

* Odlikovanje. Na predlog ministra za narodno zdravje je dr. Milivoje Rankov, šef instituta za tropske bolezni v Skopju odlikovan z redom Belega orla petega razreda.
* Znižana cena bosenskemu premogu. Rudarska direkcija v Sarajevu je znižala cene premogu iz bosenskih premogokopov za 2 Din pri 100 kg. Vzrok znižanja cene je zmanjšan konzum vsled letošnje razmere tople zime.
* Inženjer Ferdo Lupša v Zagrebu. V »Pučkem sveučilištu« je dne 4. februarja predaval naš popularni raziskovalec in orientalist inž. Ferdo Lupša o svojih zanimljivih ekspedicijah v Zadnji Indiji. Zagrebška publika, pred katero je predaval, je nekaterikrat uspešno govorila, je sledila z navdušenim zanimanjem vsem njegovim originalnim izjavam. Naš neutrudljivi rojak postaja popularen tudi med brati Hrvati.

* Vojaška vest. Gojenci tretjega letnika vojne akademije, ki so bili na vajah v Sarajevu, končajo praktične vaje koncem prihodnjega meseca in bodo 1. aprila imenovani za podporočnike.
* Važna odredba za trgovce z avtomobili in motornimi kolesi. Mednarodna zveza avtomobilskih konstruktorjev s sedežem v Parizu je priznala VII. mednarodni vzorci ni velesojem v Ljubljani, ki se vrši od 2. do 11. julija ugodnim za razstav avtomobilov in priporoča vsem svojim članom-tovarnam udeležbo. To je zlasti važno za tukajšnje zastopnike inozemskih avtomobilskih tvornic, ker se onih selmov, katerih Zveza ne priznava, ne smejo udeležiti. Priporočila se, da vsi trgovci navedene panoge takoj prijavijo udeležbo na velesojem, da si tako zagotovijo ugodne razstavne prostore.

* Z Zidanega mosta. V Hrastniku so pri g. Streharju neznanzi zlikovci vlomili in odnesli razne stvari. Aretirana sta bila Karol Franc in Valter Funk, ker sta bila osumljena tatvine. Izkazalo pa se je, da sta bila nedolžna, nakar sta bila takoj izpuščena na svobodo. Tatov doslej še niso sledili. — V Milanu pri Zidanem mostu je nagle smrti umrl Drago Peterkovič, star šele 13 let. Plačilnemu natakru g. Brezovšek je umrl dveletni sinček Dušan. Gripa je razsajala tudi tukaj, ni pa bilo drugih smrtnih slučajev. V nedeljo, 6. t. m. so imeli narodni železničarji pri Juvancu veselico. Obisk je bil povoljen, dasi so prireditelji pričakovali boljše udeležbe. Je pač pust in so povsod prireditve in zabave.

* Kaznovanje železničarjev in naša javnost. Prometni minister je odredil, da se vse one kazni, ki so bile izrečene nad prometnim osebjem za pregreške iz koristoljublja ali za neizpolnjenosti, ki so jih povzročili, morajo objaviti v službenih listih in drugih dnevnikih, da tudi javnost vidi skrb železniške uprave za vzdrževanje reda in varnosti. Na ta način se bo utrdilo zaupanje do te važne državne institucije, kateri občinstvo zaupa svoje življenje in svoje imetje.
* Izvoditev Panamenskih kraljic lepote. V schönbrunnskem ateljeju na Dunaju se je v nedeljo zvečer vršil sprejem in reduta kraljic lepote. Posamezne kraljice lepote so bile fotografirane v kratkih vlogah. Jury se ni mogel odločiti, kateri bi priznal prvenstvo. Med lepotic bodo angažirane dve ali tri, v prvi vrsti naše Zagrebčanka Stedica Vidačič, v drugem Lotiškinja Margareta Kahnova ter eventualno kot tretja še Grkinja iz Atene.

* Penize-Danijel. Ljubljanski Penizek, katerega pozna iz »Grofice Marice« prav vsa Ljubljana je prevzel v Strausove opere »Terezina« komično vlogo brivca Danijela ter jo izvaja danes v nedeljo popoldne prvič na našem odru. Današnja predstava »Terezina« je ljudska po znižanih cenah.
* Chopinove svetianosti v Varšavi. V Varšavi so se pravkar zaključile Chopinove svetianosti, na katerih se je vršila tekma domačih in inozemskih pianistov, prednasajočih Chopinove skladbe. Prva nagrada je bila prisojena Rusu Leonu Oborinu, druga Poljaku Leopoldu Szpinalskemu, tretja Poljakinja Roci Etkinovi, četrti Rusu Gregorju Ginsburgu, peti oljaku Henriku Stompku. Ostali konkurenti so prejeli častne diplome in diplome o udeležbi natečaja za Chopinovo nagrado.

Penizek-Danijel. Ljubljanski Penizek, katerega pozna iz »Grofice Marice« prav vsa Ljubljana je prevzel v Strausove opere »Terezina« komično vlogo brivca Danijela ter jo izvaja danes v nedeljo popoldne prvič na našem odru. Današnja predstava »Terezina« je ljudska po znižanih cenah.
* Chopinove svetianosti v Varšavi. V Varšavi so se pravkar zaključile Chopinove svetianosti, na katerih se je vršila tekma domačih in inozemskih pianistov, prednasajočih Chopinove skladbe. Prva nagrada je bila prisojena Rusu Leonu Oborinu, druga Poljaku Leopoldu Szpinalskemu, tretja Poljakinja Roci Etkinovi, četrti Rusu Gregorju Ginsburgu, peti oljaku Henriku Stompku. Ostali konkurenti so prejeli častne diplome in diplome o udeležbi natečaja za Chopinovo nagrado.

* Zbudi v mladini zanimanje za čebelarstvo! To je najzanimivejša in pa dobičkonosna panoga kmetijstva. Knjigo »Naš panj« dobiš po vseh knjigarnah, ali franko po pošti za Din 42.50 pri Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.
* Tanina »Eternum«, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura, Ljubljana. Tavčarjeva ulica 7.
* ITO» zobna pasta najboljša!
* Calderara mlo za britje je v kakovosti neprekosljivo.

III. zabavni večer »Grafike«

6. februarja v »Kazini«

Iz Ljubljane

u— Avtomatična ljubljanska telefonska centrala se bo otvorila v bližnji bodočnosti. Dneva slovesne otvoritve težko pričakovane moderne telefonske centrale sicer še ne moremo povedati, ker matika še nekaj telefonskih aparatov. V tiskarni tukajšnjega pošnega ravnateljstva se tiskajo »Navodila, kako je treba telefonirati«. Ta pripomoček za telefoniranje dobe vsi ljubljanski telefonski naročniki. Post tot discrimina rerum bomo vendar rešeni vseh neprilic in muk, ki nam jih že leta in leta povzroča sedanja telefonska centrala.

u— Obnova uradnega posloja ljubljanske glavne pošte. Popravila so trajala skoraj vse lanske leto, a vendar se niso završila. Ostalo je še par uradnih lokalov v Prešernovi ulici. Tukaj so pričeli s popravili pretekli teden. Ker občinstvo silno pogreša nabiralnik v Prešernovi ulici, naj bi poštna uprava pri tej prilici vendar ustregla splošni želji ter napravila sličnih nabiralnik pod dvojnimi oknom blizu glavnih treh vhodov, t. j. na vogalu Prešernove in Šelenburgove ulice.

u— Osebnosti v pošte. Luka Guzelj, uradnik ljubljanske glavne pošte, je na lastno prošnjo upokojen. Načelnik glavne ljubljanske pošte Josip Vertovec je nastopil 1. t. m. dopust. Po dovršenem dopustu stopi v stalni pokoj. Vodil je pošne posle eno leto. Njegovo mesto je začasno prevzel g. Ivan Junc.

u— Redek primer na univerzi. V ponedeljek, dne 7. februarja so se pričeli pravnozgodovinski državni izpiti na juridični fakulteti pod predsedstvom g. dr. Danila Majarona. Takoj pri prvem terminu so nastopili kandidata Vladimir Smid iz Jurkloštra, Gorazd Kužel iz Gradca in Robert Kramberger iz Litije, pa so napravili vsi trije izpit z odliko iz vseh predmetov. Prvi, a lep primer tako odličnega uspeha, od kar obstoji naša univerza.

Pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. prvi reprezentančni ples

slušateljev ljubljanske univerze v sredo, dne 16. februarja 1927. v hotelu »Union«.

Tretja seja damskega komiteja za prvi reprezentančni ples slušateljev ljubljanske univerze bo v torek, ob 15. uri v damski sobi kavarne »Emonec«.

u— Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj. Danes ob 8. zvečer bo predaval v društveni knjižnici prof. R. Pavlič: »O strahovih«. Vstop prost. — Izobr. odsek.

u— Šentjakobska knjižnica v Ljubljani. Stari trg 11, je izposodila januarja 4478 strankam 17.145 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od 8. popoldne do pol 8. zvečer in izposoja slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, nemške, italijanske, francoske, angleške in esperantske knjige ter modne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Na razpolago tiskani imeniki knjig, ki si jih kupi, da si napiše številke knjig doma.

u— Zanimiva prireditve. Lani in letos obstojajo na naših učnih zavodih tečaj českega jezika, ki jih je uvedla Jugoslovnsko-češkoslovaška Liga. Ti tečaji izkazujejo zlasti letos izredno številven poset, kar je dokaz, da se naša učeča se mladina dobro zaveda, kako velikega pomena je za njo znanje češkega jezika. A da je ponk uspešen, se hočejo gojenci in gojenke pokazati.

Češki večer

pod pokroviteljstvom »Československe lige« in pokrovitelji SJSU Preporoda prirede središčolci ljubljanskih čeških tečajev v sredo, dne 9. t. m. ob 8. zvečer v dvorani naprednega dijaškega doma (Arena Narodnega doma). Na sporedu deklaracija, oktet, solisti, orkester etc. Vabimo vse prijatelje naše napredne dijaške mladine na večer navdušenja za kulturno delovanje. 1634-a

Kakao »Van Kaster«

nova pošiljatev svežega blaga v najfinjših kakovostih prispela.

Danes zadnji dan

Potopljeno brodovje

Posledice sarajevskega atentata. — Kivava bitka pri Skageraku. — Pretresljiva drama dveh zakoncev.

Predstave ob 4. pol 6. pol 8 in 9 uri.

Kino Ideal

kazati na akademiji, ki jo priredé v sredo 9. t. m. ob 20. v prostorih »Jadrana« (aren Narod. doma). To je gotovo razveseljiv pojav, ki dokazuje resnost njihovega stremjenja. Mladini bo v bodrilo, ako posej večer čim največ prijateljev naše mladine in jugoslov.-češke vzajemnosti.

u— Klub ljubiteljev sportskih psov sklicuje na dan 9. t. m. ob 20. redno sejo v Ljubljanskem dvoru soba 3. — Tajnik.

u— Nedeljski izletniki na Gorenjsko — pozor! Pri vlaknu 942, ki odhaja iz postaje Ljubljana gor. kolodvor ob 8.15 je vsled sportne sezije ob nedeljah in praznikih vedno velika frekvenca. Potniška blagajna — po potrebi tudi druga — je predpisno redno uro pred odhodom vlaka odprta, ali zastoni. Ker noben potnik ne pride uro pred odhodom, večinoma se le neposredno, večkrat celo z avtomobili zakasneni k blagajni, službujoči blagajnik v zadnjih 5 do 10 minutah ne more odpraviti stotine potnikov. Velika pogrška izletnikov je tudi da pridejo s stotaki k blagajni za vozovnice kratkih relacij. Izletniki naj imajo denar pripravljen in prešet. Pri tem vlaku se mora tudi strogo upoštevati doboča, da se pet minut pred odhodom vlaka več ne izdajajo vozovnice, ker potniški vozovi odpeljejo izpred postaje na gornji konec, kjer se priklapijo na tovrni vlak. Potniški vlaki radi odprave potnikov ne smejo napraviti pod nikakim pogojem nobene zamude. Izletniki se končno opozorjajo tudi na predizjajo vozovnic pri »Putniku«. »Putnik« izdaja karte za tekoči, naslednji in veljavne celo za tretji dan popolnoma po želji izletnikov. V slučaju neuporabe sprejme »Putnik« vse neuporabljene karte nazaj. Donesti se morajo »Putniku« najkasneje na datum, ki je na karti utisnjen.

u— Politijske prijave. Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaj: 1 tatvina, 1 sum tatvine, 1 telesna poškodba, 4 prestopki kaljenja nočnega miru, 1 poskušen vlom, 2 prestopka prekočenja policijske ure in 1 prestopke pasje ga kontumaca. Aretacije so bile izvršene 3 in sicer: 1 radi splošnega suma in 2 radi telesne poškodbe.

u— Vlom v barako. Ko je prišel vrvar Anton Albreht včeraj zjutraj v svojo barako na Ledin, kjer je imel spravljeneh več vrvarskih izdelkov, je opazil, da so vrata na široko odprta, v vratih pa izrezano odprtino. Bilo mu je takoj jasno, da se je ponoči splazil v barako kak svedrovec posebno še, ker je videl da manjka dokaj vrvi in da mu je bilo odpeljano tudi 1500 Din vredno kolo zmanke »Diamante«. Albrehta je vlomilec oškodoval skupno za nad 4000 Din vrednosti. Z dopoldne je bil aretovan v mestu neki O. ki je prodajal ukradene vrvi, ni pa še ugotovljeno, ali je O. pravi vlomilec, ki ga policija še zasleduje.

u— Ubegel umobolnik. V soboto zvečer je pobegnil iz hiralnice Sv. Jožefa gluho-nemi in umobolnik, okrog 20 letni mladenič neznanega imena. Ubežnik je bil oblečen v staro avstrijsko vojaško blužo in je nosil na glavi navadno čepico. Ubežnik se zadržuje brzokone v ljubljanski okolici.

u— Prepoden vlomilec. Albina Pfeifer, služkinja pri trgovcu z usnjem Jožefu Škrliju na Karlovski cesti št. 11, je v soboto ponoči čula, da skuša nekdo odpreti večna vrata. Ker pa je odpiranje trajalo predolgo se ji je zdelo stvar sumljiva. Nagloma se je skozi okno in zaklicala: »Kdo je?« Tisti hip pa se je odtrgal od vrat neznan možki in jo ubral na cesto, ne da bi dal kak odgovor. Zjutraj je trgovec Škrli ugotovil, da je neznanec hotel vlomiti v hišo s pomočjo ponarejenega ključa, hoteč se iz veže splaziti v trgovino, kjer se je nahajalo za okrog 30.000 Din usnja, ki ga je predrnež brzokone hotel odnesti.

u— Mož z zavojem tobaka. Ko je stal mitničar Anton Stritih v soboto zvečer okrog 20. ure pri prelazu na Erjavčevi cesti se je nenadoma pojavil pred njim neznan možki, noseč pod pazduho večji zavitek. Mitničar ga je vprašal, kaj nosi. Čim pa je neznanec začel vprašanje, je brez besede odvrnil zavitek v sneg in jel bežati po Erjavčevi cesti. Stritih ga je zasledoval, vendar mu je begunec ušel v Levstikovo ulico in se izgubil v temo. Prišedši nazaj, je Stritih zavoj dvignil in ga odprl ter ugotovil, da se nahaja v zavoju večja količina tobaka. Odhod tobak izvrta, še ni ugotovljeno, brzokone pa je vzgel čez zid ob Poti v Rožno dolino kak delavec v tovarni, ki ga je prišel zvečer iskat, a je imel pri odhajanju smolo.

u— Klub esperantistov v Ljubljani otvori danes 8. t. m. nov tečaj esperantskega jezika za začetnike. Kdor se želi v štirimesečnem tečaju priučiti tega velevažnega mednarodnega jezika, naj se priklasi v šentjakobski šoli ob pol 8. zvečer. Učni-na mesečno Din 15, za dijak Din 10.

u— V soboto, dne 12. februarja priredi JNAD Jadran na Taboru svoj »VII. slovan-

ski večer«. Upamo, da bo narodno občinstvo tudi letos posetilo edino prireditve napredne akademske omladine in tako podprilo stremljenja, ki jih je ta omladina stavila. S plesom je zvezana akademija, ki na njej sodelujejo najodličnejši umetniki in umetnice našega opernega gledališča.

J. N. A. D. JADRAN VII. SLOVANSKI VEČER

pod pokroviteljstvom ge. da. Baltičeve, Kalafatovičeve, dr. Tavčarjeve in častnega damskega komiteja. Sobota 12. II. 1927. na Taboru.

u— Kongres narodov. Za kongres narodov dne 26. februarja na Taboru so pripravne v polnem teku. Oblastni odbor ljubljanske sekcije deluje pomnožen z ostalimi delegati evropskih narodov z vso verno, da bo bivanje visokih gostov v Ljubljani čim prijetnejše. Zastopniki so se zedinili, da bo imel predsedstvo pri otvoritvi kongresa francoski delegat, ki pa še ni imenovan. Kakor doznavamo se množijo tudi prijave izvenevropskih narodov. Iz Indije prispe večje število najvplivnejših in najslavnejših knezov, pa tudi naša Japonska noče zaostati in bo častno zastopana.

u— Orkestralno društvo Glasbene Matice vabi vse svoje člane godalnega in ostalega orkestra, da se zanesljivo udeležijo skušnje, ki se vrši danes, dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer. — Odbor

u— Komite natakarjev priredi dne 10. t. m. svoj valčekov ples v veliki dvorani hotela »Union«. Začetek ob 8. vstopnina 15 Din. Za oblen obisk se priporoča — komite.

u— Ne zamudite prilike ter si ogledite žensko in moško blago, katero je pravkar dospelo iz Anglije in Češke. Cene znatno nižje kakor lanske leto. — Josip Šilbar, Ljubljana, Stari trg 21.

u— Najnovejša na polju kosmetike Orado masaza, izvršuje salon Feticch-Frankheim Abonma. Prva aplikacija brezplačno.

Iz Maribora

u— Konkurenca poslancev in ministrov. V nedeljo je imel mariborski »Slovenec« dve zanimivi poročili, vredni, da bi jih ovekovečil ljubljanski Macafizelj. Na eni strani ni poročilo, da se je požuril poslanec oblastne skupščine za ljutomerski srez gospod Hrstli z intervencijo pri velikem županu radi živinske bolezni v ljutomerskem srezu in da je tudi dosegel, da so poslali v Ljutomer živnozdravnik na študijsko potovanje. Na drugi strani pa so g. oblastnega poslance blamirali s poročilom, da je o tej živinski bolezni že mnogo bolje informiran minister Kulovec v Beogradu, ki ni poslal samo uradnika na študijsko potovanje, temveč že tudi 30.000 Din za bolne vole in krave. S tem je očitno demonstriral, da je bilo le bolje, ko so izbrali samo Ljubljance za ministre in da zastopata tudi mariborsko SLS na Stalerskem rojeni g. Dušan in g. Gosar. V mariborski SLS so seveda zopet zeleni in divji od jeze.

u— Knez Boris Obolenski t. V nedeljo zjutraj ob 8. uri je v Mariboru nenadoma zadet od srčne kapi v svojem 65. letu preminel ruski knez Boris Obolenski. Bil je član ene najstarejših knezihih rodbin bivše velike carske Rusije in izvrta njegov rod iz familije Rurekovič od leta 862. Pogreb rajnega bo v torek ob 3. popoldne. Naj mu bo zemlja jugoslovenska, katero je ljubil kot svojo rodno, lahka. Njegovi družini prirekamo naše najsrdnejše sožalje!

u— Prosta stanovanja: 1) Puškinova ulica 3, podstrešje, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Karla Cepel. 2) Židovska ulica 12, pritlikline na dvorišču, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Jožefa Krois. 3) Pobrezje, Pujska cesta 8, podstrešje, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Franca Stopniška.

u— II. veliki jugoslovanski ples, ki ga priredi Jugoslovenska Matica 12. t. m. v Ožtovi dvorani, bo zelo pestro dekoriran. Za prireditve se zanima tudi podedeško ljudstvo. Zeleti je, da pridejo dame kolikor mogoče v narodnih nošah, da dobi prireditve docela narodni značaj. Posebno so dobrodošle noše iz zaslužjenega Primorja in Koroške, kar se bo zelo skladalo s koščini iz tamkajšnjega ozemlja. Pripominjamo, da je čisti dobiček prireditve namenjen našemu naraščanju v Korotanu in Primorju.

u— JČlga. Danes ob 18. sestanev in Grajski kleti, kjer poroča predsednik dr. Pivko, ki se udeležijo potovanja naše parlamentarne delegacije v Prago.

u— Slovanska čitalnica in ljudska knjižnica imata v sredo zvečer ob 16. občni zbor v Narodnem domu. Na dnevnem redu je tudi odpoved sedanjih prostorov za čitalnico in knjižnico ter poročilo o delovanju ljudske knjižnice v letu 1926.

u— Pri Treh ribnikih so v nedeljo zopet otvorili drsališče. Led pa ni bil dober. Kljub temu se je mladina veselo drsala.

Edino pravi originalni film

PRATERMIZZI

predvajal se bo v kratkem v kino Ideal in ravno kar predvajana »Micka iz Pratra« ni identična s tem filmom.

Iz Celja

— Redni sestanek članov krajevnih organizacij SDS v Celju se vrši v sredo ob 8. zvečer v klubovi sobi Celjskega doma. Ker je sestanek velike organizatorične važnosti, je za vse odbornike in zaupnike stranke obvezen. — Redni sestanek članov krajevnih organizacij SDS Celje-okolica bo v četrtek ob 8. zvečer v gostilni Wilson v Guberju. Opozorjamo vse zaupnike in odbornike krajevnih organizacij, da se sestanika sigurno in točno udeležijo. Odbor.

— Iz okrožnega tajništva SDS v Celju. Vse srezke in krajevnih organizacij celjskega okrožja ponovno opozarja podpisano tajništvo, da se morajo v teku tega meseca izvršiti vsi občni zbori krajevnih in srezkih organizacij, izpolniti zapisniki občnih zborov in poslati oblasnemu tajništvu ter okrožnemu tajništvu v Celju. Ob enem se opozarja vse organizacije na izvedbo volilnih reklamacij v mesecu februarju, ker je ta mesec določen mesto januarja za uradne popravke. Krajevne organizacije so dolžne o teh izvršenih poslih poročati okrožnemu tajništvu. — Okrožno tajništvo SDS Celje.

— Opravljanje stalnih volilnih imenikov. Mestni magistrat celjski razglasa: Na podlagi čl. 2 in 13 zakona o volilnih imenikih mora mestni magistrat od 3. februarja do 6. marca uradoma izvršiti popravke v volilnih imenikih. Volilno pravico za volitve v Narodno skupščino, oblasno skupščino, srezko skupščino, in v občinski zastopstvo imajo vsi moški državljani naše kraljevine, ki bodo vključeni 6. marca do 21. leta in do tega dneva vsaj že 6 mesecev redno bivalo v mestni občini celjski. Za javne namene se določa posebna določila. Vse osebe, ki imajo pravico do vpisa in še niso vpisane, naj se zglasijo od 10. do 23. februarja med 10. in 12. uro dopoldne v sobi št. 2 mestnega magistrata. S seboj morajo prinesiti potrebne dokumente.

— Sokolski plesni venček. Pod pokroviteljstvom celjskih narodnih dam se je vršil v soboto, dne 5. t. m. v gornjih prostorih celjskega Narodnega doma zaključni sokolski plesni venček. Poleg gojencev in gojenk plesne šole se je zbralo tudi lepo število Sokolu naklonjenega občinstva. V Celju se je tokrat prvič plesala originalna češka narodna četvorka in pristnih čeških narodnih nošah. Med najlepšim razpoloženjem se je starosta br. dr. Milko Hrašovec s primernim nagovorom zahvalil poštovanemu plesnemu učitelju g. Ljubi Černeu iz Ljubljane za njegov veliki trud in tudi lep uspeh, ki ga izkazuje že več let na svojih plesnih šolah v Celju. Učenci in učence plesne šole so se mu oddolžili z lepim darilom. Med zvoki Negodetovega Jazz-bandja je plesala mladina ter s tem zabavala tudi ostalo občinstvo. Da je večer tako lepo potekel, gre največja zasluga in zahvala tudi narodnim damam ter vsem darovalcem in darovalkam, ki so brezplačno opremili šotore.

— Občni zbor Sokolskega doma se bo vršil v četrtek, dne 10. februarja v društveni posvetovalnici z občinskim društvenim redom.

— Kmetijsko nadaljevalna šola za Celje okolico, ki se je otvorila z letošnjim šolskim letom, prav zadovoljivo napreduje. Steje primerno število učencev, ki obiskujejo pouk s potrebno zrelostjo in z zanimanjem. Vodstvo te šole je med drugim stavilo v svoj učni načrt, da se bodo vršila za časa šolskega pouka večkrat poučna gospodarska predavanja, tako n. pr. o živinoreji, čebelarstvu, hmeljarstvu, sadjarstvu i. dr. Ciklus teh predavanj je otvoril v nedeljo, dne 6. t. m. revizor celjske Zdravne zveze g. Smodiš, ki je predaval učencem na lep in na prav lahko razumljiv način o združništvu ter jim na podlagi zgodovinskih in praktičnih pojmov predložil velik pomen združništva za praktičnega gospodarja. Uspeh takih in sličnih predavanj ne bo izostal.

— Umrli so meseca januarja v mestu Celju: Cander Urša, dinarica 72 let; Strašek Marija, šivilja, 54 let; Grudnik Marija, slikarica žena, 53 let; Kuder Terezija, trgovka, 58 let; Ovirik Uršula, zasebnica, 77 let; Selic Marija, žena upokojenega železničarja, 54 let; V celjski javni bolnici: Knez Helena, dinarica iz Petrovič, 68 let; Repič Martin, šolski upravitelj v pok. iz Dobrne, 74 let; Malker Franc, prevzikelar iz celjske okolice, 71 let; Markovič Filip, zidar iz Loke pri Zidanem mostu, 49 let; Godičica Janez, trgovec iz Polzele, 40 let; Sramel Martin, posestnik iz Kostričnice, 39 let; Mauch Marija, dinarica iz Brezovice, 46 let; Znidaršič Urban, dinar iz Radeč, 68 let; Krulc Fani, zasebnica iz Celja, 37 let; Dvorščak Marija, šivilja iz Rimeških Toplic, 35 let; Jezernik Marija, delavčeva žena iz Trnovelji, 26 let; Fras Franc, brezposelnik, 26 let; Puklič Alojzij iz Domarje gore, 37 let. V invalidskem domu: Poličnik Rok, 34 let.

Iz Kranja

— Razburjenje radi prenosa dekanijskega sedeža iz Kranja v Cerklje. Razkritja nedeljskega »Jutra« o resničnosti namerna akta ljubljanskega škofa glede prenosa dekanijskega sedeža iz Kranja v Cerklje so vplivala naprevalno brez izjeme uprav senzacionalno. Vsi odločno obsojajo krivični akt radi škofove politične persekucije nad kranjskim dekanom g. Antonom Koblerjem, ki velja za enega najodličnejših duhovnikov v ljubljanski škofiji. Na drugi strani ima ta incident značaj pomanjšanja ugleda kranjskega mesta, s katerim je bil združen skoraj 140 polnih let dekanijski sedež, česar se zaveda vsak tu-kajšnji prebivalec. Ta škofov korak bo imel le zle posledice za ugled in interese cerkve, ki so bili v tej škofovi aferi tako evidentno izraženi v politične kupčije. Kakor čujemo, so podvzete rame privatno-inicijativne akcije za pobiranje podpisov prebivalstva v protest proti škofovemu koraku. Govori se celo o nameravani akciji za skupni prestop v pravoslavje, oziroma v starokatoliško cerkev. Tudi med duhovščino v kranjski dekanijski vlada splošen odpor. Odločen protest očituje tudi tukajšnji klerikalci, ker se veliki popularnosti kranjskega dekana ne morejo izogniti.

— Živahna nedelja. Topot je imela nedelja že prve obise predpustnega vrvenja in razpoloženja. Prvo letošnje maskarado je priredil zvečer v svojem domu stražniški Sokol, ki je bila dobro obiskana in zado voljivo organizirana. Nekateri tukajšnje gostilne so imele tudi domače veselice v obilježje harmonik. V Narodnem domu je imela zvečer »Edinost« svoj ples. Edina kulturna prireditve je bila popoldanska ponovitve komedije »Revizor« od tukajšnje agilne gimnazijske mladine v Narodnem domu. Lepo solčno vreme je izzbilo mnogo ljudi v okolico, zlasti na bližnje hribe; najbolj je bilo živo pri St. Joštu, kjer so poleg številnih ljubljanskih izletnikov zvesti gosti kranjski smučarji in smučarke.

Iz Trbovelj

— Prijavljen je vseh hišnih stanovalcev. Občina poziva vse hišne posestnike in podtajnikme, da prijavijo v svrhu naložitve volilnega imenika najkasneje do četrtega 10. t. m. vse hišne stanovalce moškega spola, ki so izpolnili 21. leto starosti, so naši državljani ter bivajo v občini že nad 6 mesecev. Krištevce tega poziva se bo odstopila okrajnemu glavarstvu v postopanje.

— Borza dela za domače delavstvo. Borza dela v Celju se je obrnila na Dukičovo podjetje v Trbovljah, da bi nameščila in prvi vrsti domače delavstvo, ne pa tkzv. sezonskih delavcev, ki prihajajo z vseh strani v Trbovlje in se muče tu v službi samo čez zim. Posledica nameščanja tujih delavcev je, da so domačini brez dela in da mora občina neprenehoma intervenirati zanje. Upamo, da se bo podjetje radevolje odzvalo vlogi borze dela in tako pripomoglo k omiljenju socialne bede.

— Zgradba vodovoda v Planinski vasi. Občina je poslala Higijenskemu zavodu v Ljubljani steklenico vode iz izvira v Planinski vasi, da se dožene, v koliko je užiten in zdrav. Pričakovati je, da se bo prišel graditi vodovod že tekom prihodnjega meseca.

— Penzijski fond trboveljske občine. Službena pragmatika, ki sta jo izdelala župan Siter in podžupan Vodusek, obsega 65 paragrafov in 5 dodatkov. Ker občinski uslužbenec v smislu § 7 za zavarovanje delavcev niso k zavarovanju obvezani, bo skušala občina dobiti iz vplačane prispevke pri Pokojniskem zavodu v Ljubljani. Le ti znašajo do danes okoli 200.000 Din. S tem denarjem se bo osnoval poseben penzijski fond, iz katerega se bodo vbočile črpalne pokojnine. Občinskim uslužbencem se bo s sprejetjem službene pragmatike odvalil velik kamen od srca.

— Trboveljski drobiž. G. Kosi si je v Trbovljah ob glavni cesti postavil barako za trafiklo. — Nasproti Vebrove gostilne je okrajni zastop tamošnji zelo ostri cestni ovinek zmanjšal na minimum. — Nova pekarna Kačič nasproti Sušnika je pred kratkim pričela obratovati.

Brezplačne vzorce

od
INDIAN PASTE
za čevlje dobite
v vsaki trgovini.

INVENTURNA PRODAJA
posrebljenih serviso in
nastavkov po znatno nižani ceni

F. Čuden Ljubljana
Prešernova ul. 1.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 7. februarja 1927. Višina barometra 808,8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra iz brzine metri/s	Oblak. 0-10	Vrsta padavine
Ljubljana (dvorec) ...	7. 14.	769.1 769.6 769.2	-1.9 -1.0 2.2	87 88 74	mirno W 0.5 NE 3	10 9 9	megla megleno snežinka
Maribor ...	21.	770.9	0.8	74	NE 4	9	
Zagreb ...		770.6	-2.0	98	NW 1.5	10	snež 4.0
Beograd ...		76.8	1.0	71	NE 5	10	
Sarajevo ...		76.8	-1.0	92	N 1.5	8	
Skoplje ...		76.8	-1.0	93	mirno	10	
Dubrovnik ...		76.8	0.0	76	S 0.5	9	
Split ...		76.2	5.0	51	NNE 7	10	morje umerno
Praha ...		7.23	0.0		N 3	10	

Solnce vzhaja ob 7.14, zahaja ob 17.15; luna vzhaja ob 10.11, zahaja ob 23.54.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 3.4, najnižja — 2.6 C.
Povprečni barometer je danes v Ljubljani višji za 1.0 mm kot včeraj.
Dunajska vremenska napoved za torek: Deloma oblačno, sicer brez bistvenih padavin. Slana. Severni vetrovi.
Tržaška vremenska napoved za torek: Močni vetrovi iz vzhoda in severovzhoda. Nebo spremenljivo. Temperatura od 8 do 6 stopinj. Morje razburkano.

Novodospele slovite
Trifolium likerske esence
v 24 različnih vrstah se dobe po Din 6.—komad v
Drogeriji Sanitas
Celje, Ljubljana, Prešernova ul. a 5

Sport

Nedeljske zimskosportne prireditve

Drsalne tekme v Ljubljani

V nedeljo dopoldne se je vršila na drsalnišči Ilirije dampska drsalna tekma za prehodni pokal JZSS. Udeležile sta se je ga. Kadrnka-Reichmann (Haški) in gđ. Urbančičeva (Ilirija). Tretja konkurentinja gđ. Spindlerjeva se ni udeležila tekmovanja, ker ni bila pravočasno obveščena.

Program je obsegal obvezne like in prosto drsanje. Obvezno šolsko drsanje je absolvirala ga. Kadrnka v brezhibnem slogu, vendar je tudi gđ. Urbančičeva izvršila predpisane like v precejšnji skladnosti z onimi svoje prednice. Pri prostem drsanju pa je ga. Kadrnka pokazala vso gracioznost pristne dunajske šole. V njenem programu internacionalne vršine so zadivile predvsem piruete, v katerih se je odlikovalo vse njeno obvladovanje drsal. Več njenih figur in način izvajanja spominjajo na prejšnjega svetovnega prvaka dr. Fuchsa. Gđ. Urbančičeva se je udeležila tekmovanja docela nepripravljena, saj je bila telefonično pozvana na drsalnišče. Zato je bilo njeno drsanje dokaj brezprogramsko. Kljub temu pa je pokazala, da bi ob primernem sistematičnem treningu dosegla za izvedbo primernega programa odgovarjajoče znanje.

Ga. Kadrnka, ki si je to pot z lahkoto priborila prehodni pokal JZSS, je za naš razvijajoči se drsalni sport velika pridobitev. Ne le, da je sama drsalna internacionalnega razreda, bo tudi naš naraščajoč obdrem vzgledu napredoval in se izpopolnil, da bo ob pravem času pokazal svoje zmoglosti pri mednarodnih prireditvah.

V mladinskem moškem tekmovanju je zmagal Ilir. Košak. Drugo mesto je zasedel Avčin, tretje pa Thuma.

Pri mladinskem ženskem tekmovanju sta nastopili samo dve drsalci. Prva je bila gđ. Schmalova, druga pa gđ. Negovetičeva.

Zvečer se je vršila maskarada na ledu, ki je prav dobro uspešna. Nagrado za najlepšo masko je dobila gđ. Sonja Kosova.

Smuško prvenstvo Slovenije

Ob krasnem vremenu so se v soboto in nedeljo vršile v Mojsstrani smuške tekme za prvenstvo Slovenije, katerih so se udeležili zimski sportniki Hermesa, Ilirije ter ljubljanske in jeseniške Skale. V soboto se je vršilo tekmovanje na 18 km, pri katerem je startalo 12 tekmovalcev, od teh pa za kombinirano tekmovanje (18 km in smuške skoke), ki je merodajno za prvenstvo samo dva, namreč Skalaš Kveder in Ilirijan Pogačar. Oba pa sta imela smolo. Rezultati tekme na 18 km so: 1. Boris Jenko (Il.) 1:23:28, 2. por. Bor. Predojevič (Skala) 1:24:2, 3. B. Režek (Il.) 1:25:24. Kveder je zgrešil pot in se ni plasiral.

V nedeljo dopoldne so prišle na vrsto tekme za damsko prvenstvo. Kljub temu, da se je gđ. Minca Rabičeva (Skala) vozila vso noč iz Cortine d'Ampezzo ter je šla takorekoč iz vlaka na start, je zmagašla po ostrem boju z gđ. F. Naglasovo (LSK) v času 26:55. Tretja je bila gđ. D. Kuraltova (Skala). Vsega skupaj je startalo 6 tekmovalk.

Najbolj zanimiva točka dneva so bili vsekakor smuški skoki. Skakalnica, ki je delo vrlih Mojsstrancov, odgovarja vsem predpisom ter je edina moderna skakalnica v državi. Ima krasen iztek proti Savi ter leži popolnoma v senci. Skakalnica je približno 100 m visoka. Gornji zalet je ves vsek in skalo. Prav razveseljuje je dejstvo, da lahko ugotovimo, da imamo v smuških skokih prav dober naraščaj. Odlikoval se je zlasti Hermezan Šubert s svojimi absolutno sigurnostjo in mirnostjo. Lep stil v skokih ima tudi Kveder. Od ostalih treba omeniti še Goloba, Guerro in Predaliča. Pogačar je topot odvedal. Brez padca so izvedli skoke Šubert in Kveder po dva. Predalič in Golob po enega. Rezultati so bili: 1. V. Šubert (Hermes) 43.9 točk, najdaljši skok brez padca 21.50 m, 2. K. Kveder 38.6, 3. L. Golob (Skala) 27. Najdaljši skok, vendar s padcem, je izvedel Skalaš Guerra, in sicer 26 m.

Ker pa ni roben od tekmovalcev izpolnil vseh pogojev, ostane mesto smuškega prvaka Slovenije za leto 1927 nezasedeno. Tekmovanju je prisostvovalo mnogo domačega in ljubljanskega občinstva.

Smuško prvenstvo Hrvaške in Slavonije

Na Plješivici se je na 15 km dolgi progi vršila smuška tekma za letošnje prvenstvo Hrvaške in Slavonije. Startalo je 12 tekmovalcev, od katerih je prišlo 9 na cilj. Prvak je postal Benković v času 1:31:15. Sledili so Valenteković 1:37:30, 3. Agić 1:42:34, 4. Obadić.

Zadnje nogometne tekme

ZAGREB: Nogomdria: Haški 3 : 2 (3:0). MALTA: Gradjanski: Floriana 1 : 1. Gradjanski: Saint Georges 3 : 3. PRAGA: Pokalna: Sporta : Slavija 2 : 2 (0 : 1).

DUNAJ: Pokalne: Rapid : Vienna 6 : 4, normalni čas 3 : 3 (2 : 1). Simmering : Hakoah 3 : 2 (1 : 0). BAC : Wacker 3 : 2 (2 : 2). FAC : Slovan 3 : 1 (0 : 1). HAMBURG: Severna Nemčija : Zapadna Nemčija 4 : 3 (1 : 2).

SK Jadran. Seja upr. odbora danes ob 20. uri pri Mraku. Ob 19.30 naj se zgledajo radi gotovih informacij g. Januš, Kovar, Komar, Hudales, Markič, Bras, Gärtner istotam. — Tajnik.

SK Sloven. V petek, 11. t. m. se vrši v restavraciji »Lloyd« sestanek vseh članov radi estave kandidatne liste na občnem zboru. Sestanek se prične točno ob 20.30, podrobnosti na klubovi deski Marijin trg. Po sestanku prijateljski razgovor. SK Sloven. veselišni odsek. Pozivamo vse člane veselišnega odseka in vse one, kateri so na karnevalu sodelovali, za danes ob 20. uri v gostilno Volkar na Poljanski cesti. Točno! — Načelnik.

Gospodarstvo

Peronospora na hmelju

Poslovodja Zveze belgijskih hmeljarških društev v Poperinghe A. de Jaegher piše o novi bolezni na hmelju naslednje:

Hmeljišča Belgije, Anglije, Nemčije in Jugoslavije so tekom dveh let dokazala, da se peronospora loti hmeljske rastline vsake starosti. Bolezen se je prvič pokazala leta 1920. v Angliji, l. 1924. v Belgiji, Nemčiji in Jugoslaviji in l. 1925. tudi v Franciji. Strojovnjaki mislijo, da so naša hmeljišča že tudi poprej bolela na tej bolezni, vendar le v neznametni meri in zaradi tega neopazovano. Mnenje, da bi bila bolezen prešla od okvir na hmelj, ni utemeljeno.

Peronospora se kaže na spodnjih delih starejših listov v treh oblikah in se razločuje po vijoličastomodri, sivi in črnkasti barvi. Z gospodarskega stališča je škodljiva, ki jo bolezen povzroča na listih, manj občutljiva. Bolezen se loti pa tudi mladih listov panog in poganjkov, ki so komaj prirasli iz zemlje ter povzročajo na njih takozvane kuštrave (nemško = Bubliköpfe).

Bolezen pa postaja zelo opasna, kadar se loti kobil. Spočetka zarjavajo večji kobilni listi, potem tudi manjši. Vsa kobilna postane potem lisasta in naposled popolnoma rjava ter se posuši. Na notranjih straneh kobilnih listov se opazuje rjava plesnoba, ki so prašniki škodljive glivice.

Po mnenju nekaterih strokovnjakov prezmujeto trosi peronospora ne le na listju, poganog in poganjkih, nego tudi v koreniki.

Peronospora na hmelju se obravnava le: 1.) s pravilnim in pravočasnim škropljenjem s pravilno sestavljeno bakrenogaličnosporno brozgo in

2.) s pravilnim uničevanjem (sežiganjem) napadenih listov, panog in poganjkov.

Navedem naj še, kako se Nemčija pripravlja na obrambo delo zoper peronosporo in druge bolezni na hmelju.

Bavarsko državno ministrstvo je naprosilo državno vlado v Berlinu, da ukrene vse potrebno v obrambo hmeljskih rastlin proti boleznim. Dravno ministrstvo za kmetijstvo je zaradi tega odredilo, da se bo na deželnem zavodu za vzgojevanje semen v Weihenstephanu ustanovil posebni podzavod za preiskovanje hmeljskih bolezni. Vodstvo tega podzavoda je ministrstvo izročilo vladnemu svetniku prof. dr. Korffu.

Da se hmeljski obrambo peronospora na hmeljski rastlini, je treba, kakor piše Nemško hmeljarško društvo, škropiti z bakrenogalično - apnovo brozgo. V to svrhu so potrebne motorne in ročne brizgalne. Ker je njihova nabava precej draga, se bodo manj premožni hmeljarjem delile podpore iz javnih sredstev. V ta namen je sicer dovoljenih le 86.100 mark (v naši valuti okrog 487.000 Din), kateri znesek se bo razdelil med hmeljska okoliša razmeroma po velikosti s hmeljem zasajenega zemljišča. Državna podpora se naj uporablja ali za nabavo škropilnic ali pa za obrestovanje posojil, ki se bodo najela za nabavo škropilnic. Za primer, da bi domači denarni zavodi ne dovolili takšnih posojil, obljubuje državno ministrstvo za kmetijstvo svojo pomoč.

V nekaterih hmeljskih okoliših, nadaljuje isto društvo, pričnejo hmeljarji z obrambnim delom šele potem, ko so bili od merodajne strani v to pozvani. To naziranje je popolnoma napačno. Vsak posamezni hmeljar mora sam opazovati in čuvati svoje nasade ter po potrebi takoj prijeti z obrambnim delom. Nadalje je dolžnost vsakega hmeljarja, da passljivo zasleduje poročila o širjenju bolezni po domačih in inozemskih hmeljiških.

Vse navedeno naj velja tudi za savinske hmeljarje. A. P.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (7. t. m.). Pšenica: baška, 75 kg, 1 vagon 300; haška, 75 kg, ponudba 302.50; baška, 76 kg, ponudba 307.50. Turšičica: baška, april-maj, 16 vagonov 166; baška, okolica Novi Sad, 1 vagon 180. Moka: baška, »Oga«, 1 vagon 455; banatska, »O«, 1 vagon 306. Fižol: beli 2-3 %, 2 vagona 155. Tendence mirna.

Stanje Narodne banke SHS. Po izkazu Narodne banke ob 31. januarja t. l. se je v zadnjem tednu januarja t. l. zmanjšal obkrot novčane za 81 milijonov na 5503.7 milijona dinarjev. Posojila so padla za 17.7 milijona na 1378.1 milijona dinarjev. Kovinska podloga se je znižala za 8.6 milijona na 425.3 milijona dinarjev v zlatu in neznane vrednosti.

Jugoslovenska in rumunska kvota v mednarodnem železarskem kartelu. Po časopisnih vesteh zahtevajo jugoslovenske in rumunske železarne za pristop k mednarodnemu železarskemu kartelu letno kvoto 500 tisoč ton, odnosno 1.75 odstotka.

Konferenca gospodarskih zbornic v Splitu. Tajniki naših gospodarskih zbornic iz vse države so na sestanku v Beogradu določili dnevni red letne konference gospodarskih zbornic, ki se bo vršila 5. in 6. maja t. l. v Splitu. Pretresalo se bo samo vprašanje novega obrtnega zakona. To vprašanje je razdeljeno na deset točk in vsaka zbornica, ki jo dobila svoj del v obdelavo, bo o tem delo izpravo referirala na konferenci. Vsi referenti morajo najkasneje do 5. aprila t. l. dostaviti svoja poročila vsem zbornicam, da bodo moge te pravočasno pripraviti svoje pripombe in formulirati svoja stališča. Na splitski konferenci se bo tudi določil dnevni red za konferencijski kongres, ki se bo vršil v jeseni v Beogradu.

Revizija delovnih dovoljenj inozemskega delavstva. Iz Beograda poročajo, da bo ministrstvo notranjih del sporazumno z ministrstvom za socialno politiko izvršilo revizijo vseh dovoljenj za delo tujim delavcem in uradnikom v naši državi.

Proti ukinitvenju državnih zavodov za pospeševanje industrije in obrti. Iz Beograda poročajo, da je Obrtniška zbornica v Beogradu izročila ministru za trgovino in industrijo spomenico, v kateri zahteva preklic odloka o ukinitvenju zavodov za pospeševanje industrije in obrti. V spomenici se navajajo uspehi, ki jih je že zabeležila ta ustanova, ter se izvaja, da je ta ustanova neobhodno potrebna našemu gospodarstvu, kateremu lahko mnogo pomaga do uspešnega razvoja.

Lipski veleesej se bo otvoril 6. marca t. l. Splošni vzorčni veleesej bo trajal do 122. čevljarstva in usmarjara do 9. enako tekstilni, tehnični in stavbeni do 18. in obratnotehnični do 20. marca t. l. Nemški vizum za obiskovalce je brezplačen, če ga posreduje častno zastopstvo (Stegu in drug, Ljubljana, Gledališka 8). Zračunajo se samo poštni stroški za priporočeno pismo in se ima začetku v to svrhu podati s potnim

listom 15 Din. Avstrijski tranzitni vizum za tja in nazaj stane 30 Din in ga na željo prekripi tudi častno zastopstvo. Sejmaka legitimacija stane 40 Din. Na vseh nemških državnih železnicah imajo obiskovalci Lipskega veleeseja 25 odstotni popust. Vizni listi, katere izdaja le častno zastopstvo se morajo nabaviti za tja in nazaj ob enem s legitimacijo in imajo 17dnevno veljavo, in sicer za vožnjo iz Lipskega od 6. do 19. marca t. l. Vožnja se lahko tja in nazaj po enkrat prekine. 25odstotni popust velja tudi na jugoslovenskih železnicah. Za stanovanje poskrbljeno.

Madžarska bo potrebovala velike količine mehkega lesa. Kakor poročajo iz Budimpešte, se bodo letos v Madžarski vršila velika gradbena dela, pri katerih bodo poleg države sodelovale tudi zasebne banke z velikimi vsotami. Zaradi tega je madžarsko lesno tržišče preplavljeno s ponudbami avstrijskih, češkoslovaških in rumunskih lesnih trgov za letošnje dobavo mehkega gradbenega lesa, dočim iz naše države, kakor čitamo v listih, ni nikakih ponudb, dasi so pri nas zaloge znatne. Opozorjamo naše lesne izvoznike, naj poskusi spraviti na madžarsko tržišče naš mehek les, ki ima na mednarodnih tržiščih dober sloves.

Borze

7. februarja.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 83-83 (83), Vojna škoda 842-0, zastavni in komunalne Kranjske 20-22, Celjska posojilnica 195-198, Ljubljanska kreditna 150-0, Merkantila 98-100, Prastrediona 980-0, Kreditni zavod 170-180, Strojne 80-0, Trbovlje 375-0, Vevče 120-0, Stavbna 55-65, Sežir 104-0, Blagor: Zaključeno 5 vagonov lesa. Tendence za les vrsta, za deželne prideleke mlačna.

ZAGREB. Bančne vrednote so ob zmerem prometu obdržale svojo višino. Industrijske vrednote dalje čvrste. Tendence za Vojno škodo čvrsta. Kasa je bila zaključena po 344-346, za februar po 347-348, za april po 351. Na deviznem tržišču ni bilo znatnejših sprememb. Italija se je začela trgovati po 244 in je proti koncu popustila na 243 in tri osmink. Skupni devizni promet 7.7 milijona. Notirale so devize: Amsterdam izplačilo 22805-22865, Dunaj izplačilo 801-804, Berlin izplačilo 1349.1 do 1352.1, Italija izplačilo 242.78-244.78, London izplačilo 275.90-276.78, New York izplačilo 56.75-56.95, Pariz izplačilo 228.75 do 229.375, Praga izplačilo 168.25-169.05, Svica izplačilo 1094-1097, valute: lire 240-242; efekti: bančni: Eskomptna 105-107, Poljo 16-17, Kreditna Zagreb 106-110, Hipo 65-65.5, Jugo 102-106, Obrtna 49-50, Prastrediona 925-930, Srpska 135-136, Ljubljanska kreditna 149-150, Etno 161-175, Industrijski: Dubrovačka 395-406, Gutmann 265-280, Isis 48-52, Slaveks 180-190, Slavonija 34-35, Trbovlje 377.5-380, Union 305 do 320, Vevče 150-152, Sežerska Ostlek 510-515, Drava 465-485; državni: investicijsko 84-84.5, agrarne 55-56, Vojna škoda promptna 346-347, kasa 346.5 do 347, februar 347-348, marc 347-353, april 351-352.

BEograd. Devize: Dunaj 800.5 do

Iz življenja in sveta

Stare in nove afere na českoslovaškem

(Pred zasедanjem parlamenta. — Zakon o davčni reformi. — Odstop dr. Beneša? — Vročekrvni poslanci pred sodiščem. — Afera nar. socialistov. — Odmeki Silvestrova v vili dr. Čapka.)

IKS. Praga, v začetku februarja. Še vedno smo v stadiju priprav za parlamentarno zasédanje, ki bo sklica- no — v toliko je sedaj približno go- tovo — okrog 10. februarja; natančen datum bo določen v bližnjih dneh. Parla- ment se bo najprej bavil z novelo za- kona o župah, ki se pravkar pretresa v ministrskem svetu. Vzlic temu, da je osnutek vrlo obširen in važen, se sodi, da ga bo ministrski svet tekom tega tedna odobril, tako da utegne biti prve dni prihodnjega tedna dostavljen posla- nski zbornici.

V proračunskem odboru se razpravlja o davčni reformi. Socijalni demo- kratje so jo pozdravili z napadi na vlad- ne stranke; posl. dr. Meissner je v de- bati očital, da se obravnava preveč naglo in da je osnutek sam na sebi re- akcionaren in nesocialen. V resnici pa se izdeluje osnutek že od leta 1924. sem. Sedanji izpremenjeni tekst imajo po- slanci že dobra dva meseca v rokah. Očitek reakcionarstva in nesocialno- sti ne drži, ker sloni osnutek na soci- jalnih načelih in upošteva pri posamez- nih davkih, n. pr. dohodnini rodbinske razmere davkoplačevalca, številu nje- govih otrok, dohodke rodbinskih čla- nov itd. Pri socialno šibkejših je davč- na mera nižja kot je bila doslej. Sicer pa poteka razprava o davčni reformi dokaj mirno; debata je stvarna in tudi med koaliranimi strankami ne nastajajo na njih posvetovanjih resnejša nesoglasja. Tako lahko upamo, da bo prišla davčna reforma še ob pravem času pred parlament in da bo veljala tudi za nazaj od 1. januarja t. l.

O ministru dr. Benešu, ki se je bil vrnil z bolezenskega dopusta, se v po- litičnih krogih vzdržujejo vesti, da bo odločil ministrstvo zunanjih zadev, ker je sedanja vlada sestavljena iz samih meščanskih strank. Dr. Beneš bo šel za poslaničnika v kako važno državo; drugi pa trde, da se bo vrnil na svojo katedro na češkem vseučilišču v Pragi. Nobena skrivnost ni več, da res obstoji težnja po izpremembi v ministrstvu zu- nanjih zadev, težko pa je reči z gotov- ostjo, ali bodo zasnove nekaterih po- litičnih krogov uspele ali ne.

Pretečeni teden se je zaključil proces s štirimi komunističnimi in enim na- rodno-socialističnim poslancem, ki so bili obtoženi zavoľio nasilnih dejanj v juniju lani v parlamentu, ko se je glasov- alo o carinskem zakonu. Vladni in opozicijski listi so obsežno poročali o poteku procesa, ki je trajal več dni in je vzbujal javno pozornost tako po svo- jem obsegu kakor po pričah, ki so na- stopile in med katerimi so bili številni odlični politiki in poslanci. Vzlic temu, da so priče potrdile nevarnost, ki je pretila napadenim poslancem — neka priča je burni prizor karakterizirala z besedami, da se je zdelo, kakor da bi se plašila živina v hlevu in potrgala verige — so obtoženci še dokaj dobro odrezali. Komunisti Harus in Jilek sta bila obsojena na 4 mesece, komunist Safranko na 3 mesece brezpopojno, medtem ko sta bila Kreibich (kom.) in Knejzlik (nar. socialist) oproščena. Ob- sojenci niso izgubili političnih pravic. Te zmerne obsodbe pa javnost ni spre- jela s simpatijami in so se lahko čitale v listih ostre kritike. Tudi državni prav- nik se ni zadovoljil ne z oprostitvijo ob- tožencev in ne z odmero kazni. Med procesom se je pokazalo, da funkcija poročevalca v parlamentu ni pod za- štito zakona za varstvo republike in stranke vladne večine že razmišljajo o novelizaciji zakona v tej smeri.

Afera z vojnimi posojili, ki jo ima na- rodno-socialistična stranka, zavzema vedno večji obseg. Kakor je dognala preiskava, je bila država oškodovana

za 104 milijone Kč. Razen ravnatelj- ev Salde in Groha je eden izmed krivcev generalni tajnik narodno-socialistične stranke senator Šolc, kateremu se bo v najbližjih dneh pridružil še neki nar. soc. senator. Deželno kazensko sodišče je že zahtevalo njegovo izročitev. Obremenjujejo ga beleške ravnatelja Groha, ki jih je le-ta predložil sodišču in dopis R. Novaka, katerega je poslal nar. soc. politikom tajno iz zapora, kjer tiči zbog sleparij v nar. soc. hranilnici «Potva». Dopis so oblasti zaplenile in bo sedaj Novak zaslišan.

Nič manj hrupa je vzbudila takozva- na «silvestrovska afera» pisatelja dok- torja Karla Čapka. Priredil je na Sil- vestrovo v svoji vili večer, ki se ga je udeležilo kakih 10 do 12 pisateljev in časnikarjev, pristašev levičarske smeri. Večer je posetil kot gost tudi g. prezi- dent Masaryk s svojim sinom. Igralci vinogradskega gledališča so uprizorili pred zbrano družbo sceno s tremi kralji, ki so predstavljali min. predsednika Švehlo, dr. Kramarja in ministra mons. Šramka. Zadeva se je izvedela in des- ničarski tisk jo je odločno obsodil. Češ, da se na ta način žalijo, in sicer v na- vzročnosti prezidenta republike osebe, ki so zaslužne za državo. Dr. Čapek je ostro odgovoril ter zlasti napadel ured- nike «Nar. listov». Zaradi tega se je afera razplela še naprej in se bo ob- ravnavala pred sodiščem. Ni izključeno, da bo o nji razpravljali tudi parlament.

Borodin,

sovjetski poslanik na Kitajskem, ki mu Angleži očitajo, da hujska Kitajce proti njim.

Smrt Carusovega impresarija

V Cataniji je te dni umrl Giuseppe Cavallaro, klasičen tip impresarija izza časov velike opere in koncertov. Ne- šteto pevecv je postalo slavnih po nje- govi zaslugi.

Nekoč se je šetal Cavallaro po na- brežju Santa Lucia pri Napolju. Naenkrat je zaslišal petje, prihajajoče iz tenor- skega grla. Neznani pevec je pel neko narodno melodijo tako ljubko, da se je Cavallaro začel zanimati zanj in ga je naposled res našel. Bil je — Caruso.

Že po prvih sestankih je impresarij spoznal, da se mu obeta bogat zaslu- žek pri Carusu. Kmalu je priredil jav- en koncert. Potem je šel z njim v Si- cilijo, kjer je žel Caruso velikanske uspehe Toda prav tako močan kakor Carusovi uspehi je bil opoj sicilijanskih vin, s katerimi je sklenil Caruso kmalu najtesnejše prijateljstvo.

In tako se je dogodil ob neki priliki velik škandal. Caruso bi bil moral na- stopiti pred neko operno komisijo, kate- ri ga je priporočil Cavallaro kot dobre- ga tenorista. Toda prišel je na oder ta- ko vinjen, da ni bilo nič iz njegove ho- je in še manj iz njegovega glasu. Ko je impresarij videl, kaj je pevec napravil, je raztrgal pogodbo, kupil Carusu kar- to za povratek v Napoli ter odvelkel pevca na parnik. Tenorsko vlogo v «Luciji Lamermorski» pa so zasedli z

drugim pevcem. Toda občinstvo, ki je že poznalo in vedelo ceniti glas pri- ljubljene Carusa, je naenkrat začelo besneti ter zahtevalo, da se Caruso pri- pelje iz ladje na oder. Tako se je zgo- dil, Caruso se je nekaj časa majal in vreščal, pozneje pa je začel dajati od sebe čistejše glasove in slednjič je za- blestel njegov tenor v polnem sijaju.

Cavallaro je poleg Carusa odkril tudi druge izredne pevce. Po njegovi zaslu- gi sta prišla na oder veliki baritonist Galeffi in Tita Ruffo, ki je bil izprva navaden ključavničarski pomočnik v Pisi. Najslavnejša leta Cavallarova pa so bila leta gostovanj v Rusiji, kjer je vodil italijanske operne sezije in si na- kopičil ogromno premoženje.

Najnovejše vesti o gripi

Zdravstveni odsek Društva narodov v Ženevi je izdal o gripi sledeči najnov- ši bulletin:

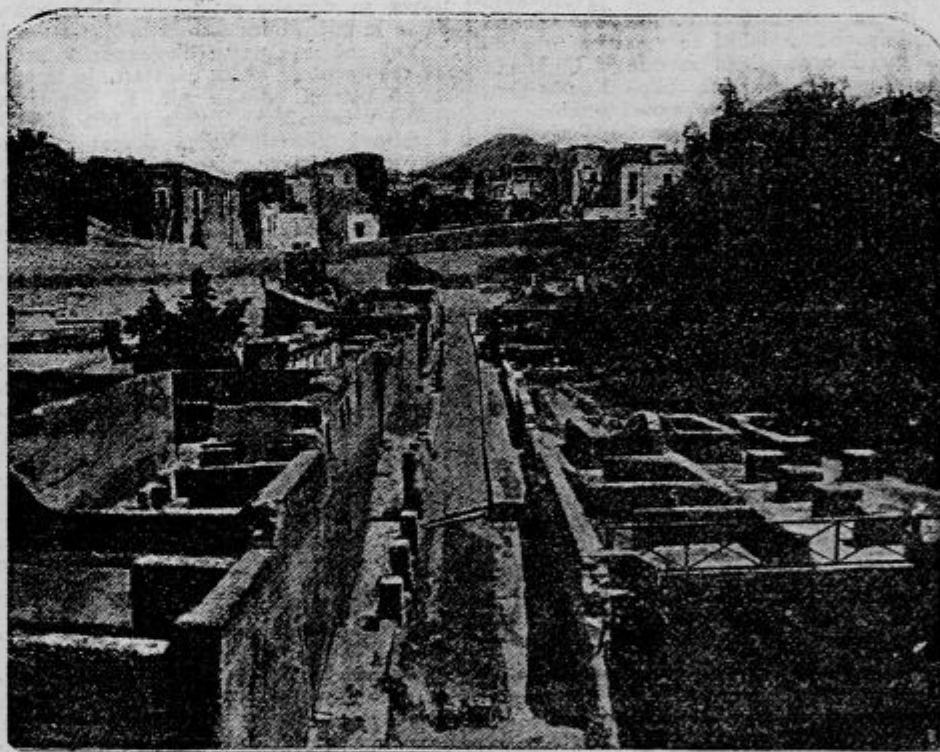
V Albaniji razsaja gripa širom cele dežele. Potek epidemije pa je lahek in bolezni se že krči. V Avstriji o epi- demiji gripe ni govora; enaka poročila prihajajo tudi iz Škotske. V Belgiji bo- lezen pojema. V ameriških Zedinjenih državah se drži bolezen v normalni vi- šini, enako tudi v Egiptu. V Španiji gri- pa nazaduje. V skandinavskih deželah se je ponekod šele pojavila. Tudi na Poljskem je več obolenj, kakor se je prvotno mislilo. Na Portugalskem po- teka bolezen normalno. V Jugoslaviji se gripa širi najbolj v južni Srbiji, na Švedskem pa razsaja pravzaprav in- fluenca, ki dosega komplikacije samo na dveh točkah, v južnem Malmöju in v severni provinci Norboten. Na Če- škoslovaškem je stanje boleznij normal- no, iz sovjetske Rusije pa javlja komi- sar za narodno zdravje, da epidemije gripe Rusija letos ne pozna.

Edison in ženska moda

V nekem članku, ki je izšel pred 14 dnevi v ameriški reviji «Weekly Dis- patch», zavzema slavnj izumitelj Tho- mas Edison stališče napram sodobni ženski modi.

«Ženska toaleta», piše Edison, «po- staja od dne do dne priprostejša in lep- ša. V tem se najbolj opaža napredek civilizacije. Zakaj znano je, da so n. pr. prvi raziskovalci Afrike naleteli v de- želi solca na mlade zamorke, ki so te- htele 95 funtov, dočim so imele na sebi okrasov in dragotin, kojih teža je čisto presegala 120 funtov. Danes je stvar druga. Toaleta modne dame tehta z vsemi dragulji in lišpom vred jedva nekoliko gramov. Tudi žena sama je izgubila na teži. Njej ni več do obilnosti, in jaz ji v tem pritrjujem.

Edison je star osemdeset let...

Prve izkopanine rimskega mesta Herculaneum, ki ga je poleg Stabij in Pompejev zasul Vezuv leta 79. po Kr.

Andrej Soboljev:

Poslednja noč

(Iz zapuščine Andreja Soboljeva.)

V eni iz celic ječe so bili zaprti štirje jetniki, obsojeni na smrt. Iz okenca celice št. 12 je spustila roka tanko vrvico, na kateri je bil privezan listič. Ta listič z vrstico je pa- del skozi zamreženo okenca celice št. 13.

Eden iz jetnikov je zagrabil listič in je po bliskovito prebral vsebino. Li- stič je šel iz roke v roko. Jetniki so prebledeli. Nastala je smrtna tišina.

Vsebinska lističa je bila tale:

«Danes vas odvedejo iz ječe... V interesu stranke je, da se preprečijo vse nepotrebne žrtve... Sprejeti mo- rate obsodbo molče. Brez hrupa. Brez odpora. Brez moči smo. Morate se obvladati. Ne demonstrirajte. V me- stu je pogrom. Kozaki so v mestu.»

Iz okna v okno, iz celice v celico gre strašni listič. Vsem jetnikom le- deni kri...

Dva jetnika pita, tretji gnete figure iz kruha, četrti gleda skozi ključavni- co na koridor, kjer hodi vojak s pu- ško na ramji sem ter tja.

Car je ukazal, da morajo strogo

čuvati jetnike.

Naša poslednja noč... šepete tiho eden iz jetnikov, da ne bi zbudil spe- čih. «Živeti še hočem... Lačen sem... Ali misliš, da dobimo pred smrtjo še zajtrk?»

Leže na deske in si potegne kaz- njenski plašč čez glavo.

«Ne bojim se smrti,» šepeta drugi.

«In ti?»

Tovariš ga srčne objame in poljubi na čelo.

«Mitja,» reče. «Naše življenje se bliža koncu... nikoli več ne vidimo mesta... nikoli več...»

Tisti čas polizkušna na nekem dru- gem kraju mesta širokopleč, močan mož žandarmerijsko uniformo in mr- mra nejevoljno:

«Vraga! Precej sem vedel, da mi je uniforma prežoka. Kaj sedaj?»

Vitka ženska stoji zraven njega.

«Ne jezi se... Takoj popravim. Ta- ko... Ali je sedaj prav?»

«Ramena so mi kakor zvezana. V silji ne bom mogel niti revolverja vzeti iz žepa.»

Žena ga preteče pogleda.

«Streljati ne smeš, slišiš. Vse naji- ne odlošaje pretrgam, če to storiš.»

Žandar se smeje.

«Preveč romanov čitaš. Maša. Živ- ljenje je treba gledati trezno...»

Ženska molči. Čez nekaj časa ra- ho- lo zašepete:

«Kolja... ali se bo posrečilo? Če bomo imeli smolo, ti zbežim.»

Širokopleči mož zapne uniformo.

«Ne boj se. Dobar režiser sem.»

Mlad žandar vstopi in strumno javi:

«Gospod ritmoister! Telefon kliče.»

«Kdo je pri aparatu?»

«Ravnatelj jetnišnice!»

«Takoj pridem.»

«Na drugem kraju mesta drži sluša- lo telefona ravnatelj jetnišnice in govo- ri s tresočim se glasom:

«Da, gospod ritmoister. Slušam, gospod ritmoister: dva plombirana voza... brez hrupa, razumem... po- polnoma tiho... Poveljnik ekskorte je ritmoister Kurenkov... Nimam ča- sti, da bi ga poznal — a seveda, pri- spel je danes iz Petrograda. Slušam, gospod ritmoister... Razumem, gos- pod ritmoister.»

Uro pozneje sta se peljala dva za- prta voza proti jetnišnici. Voza sta bila obkoljena po orožnikih.

Pred vrati jetnišnice se ustavita.

Iz enega stopi širokopleč žandar in

Na splošno željo in zahtevo množice, vlinh kinobiskovalcev se podaljša še za danes izvrstna in nad vse uspešna pristna

Micka iz Pratra

ki je dosegla velikanski uspeh pri vseh dosedanjih predstavah. V glavnih vlo- gah najboljši in najbolj priljubljeni nem- ški igralci

MADY CHRISTIANS

Erich Kaiser-Titz, Herman Picha, Jack Mylong-Münz, Julius Falkenstein itd. Ne zamenjajte to izvrstno veseligoz z ame- rikanskim filmom sličnega naslova! Predstave danes ob: 4. pol 6. pol 8. in 9. Prvorstni orkester svira pri vseh eks- tavah — Izven programa: Umetno drsa- nje jugoslovenske prvakine ge. Kadrn- ka-Reichman.

Elitni kino Matica

vodilni kino v Ljubljani. — Telefon 124.

Chaplinova borba s taščo

Iz Hollywooda poročajo podrobnosti o Chaplinovi zakonski tragediji, ki pa so naši javnosti po večini že znane iz «Jutrovih» poročil. Katastrofa se je pri- petila neke noči, ko je Chaplinova že- na Lita Grey povabila večjo družbo v hotel Ambassador in, ker ji tam menda ni bilo dovolj zabave, še domov v Chaplinovo vilo Chaplinu, ki je bil ves dan zaposlen s snemanjem svojega naj- novejšega filma «Cirkus», seve ni bilo ljubo, da mu brezobzirni gostje rušijo nočni pokoj, ter jih je kratkoma vrgel na cesto. To je Lito Grey tako razja- rilo, da je naslednje jutro tudi ona osta- vila dom svojega moža, se vrnila k staršem ter vložila proti «surovemu» zakonskemu drugu tožbo na ločitev za- kona. V tožbi je obdolžila Chaplina naj- hujših pregreh, ki jih more zagrešiti zakonski mož. Navedla je, da je slabo ravnal z njo, jo zanemarjal, da se ni brigał za svoja otroke in da je imel ljubavno razmerje s šestimi filmskimi igralkami.

Nekega dne je Chaplin nenadoma iz- ginil iz Hollywooda in odpotoval v Newyork, kjer se nudi še sedaj. Že naslednji dan je Lita dosegla, da je oblast sekvestirala celokupno Chapli- novo premoženje. Ko je Chaplin to čul, je izjavil v intervjuju, da je vsem tem neprilikom vzrok njegova zlobna tašča, ki mu hoče z izsiljevalnim manevrom uničiti karijero. Pri tem je povdaril, da ne znaša njegovo premoženje, kakor s prozornim namenom namigava tašča, 15 milijonov dolarjev, nego jedva deseto- gornje vsote. Tekom intervjuja je Chaplin navedel nekaj zanimivih šte- vilk o svojih filmih. «Lov za zlatom» ga je n. pr. stal 900.000 dolarjev (60 mi- lijonov Din), dobil pa je zanj 2 in pol milijona dolarjev (140 milijonov Din). V «Cirkus» je že dosedaj vtaknil nad 900.000 dolarjev, čeprav še ni dokon- čan. Ko je zvedel, da zahteva Lita od-

vetnik od njega 1 milijon dolarjev, je imel vsega skupaj le 135.000 dolarjev gotovine.

Chaplinova žena je glasom izjave njenega moža tudi zelo zavrnila. En sam dopoldan je izdala za svoje obleke 8000 dolarjev in 600 dolarjev za čevlje (malone pol milijona Din!)

Vse kaže, da je Chaplin žrtev rafini- rano zasnovane intrige, ki se polagoma razkriva v vsej svoji nagoti. Vendar bi bilo docela zgrešeno prerokovati, da bo zato Lita Grey proces izgubila. Amerika je čudna dežela, kjer se eks- tremi dotikajo. Poleg najliberalnejše prosvitljenosti cvete tam najreakcionar- nejša bigotnost, in zato tudi ni čudno, da tira dežela svobode postulat enako- pravnosti obeh spolov tako daleč, da ima ameriška žena pravno in dejansko mnogo večje pravice kakor mož. Ka- darkoli je v Ameriki kaka pravda med možem in ženo, zavzame široka jav- nost že vnaprej svoje stališče: za ženo, proti možu. Tako tudi to pot. In v tem je tragika Chaplinove afere: Amerika ga je obsodila vnaprej, ne da bi se vprašala, je li kriv ali ne. Od te obsod- be pa ni odvisna zgolj materialna plat njegove bodočnosti, nego predvsem umetniška karijera največjega filmske- ga umetnika sedanosti.

Stavka radi poštarjeve čepice

Prošle dni so imeli na Dunaju štrajk nenavadne vrste. Šoferji poštinih avto- mobilov in pismonoše so zastavkali ra- di incidenta z njihovim tovariskom Ku- som. Ta mož, ki šofira nek poštini av- tomobil, je prišel v poštini urad s čepico na glavi. Poštini ravnatelj Riegler, pred- stojnik oddelka, kjer je šofer vstopil pokrit, je moža pozval, naj čepico sname v uradu. Toda šofer je ostal pri svojem. Moža sta se sporekla in Rieg- ler je celo hotel vreči šoferja skozi vrata.

Ker se je incident z obojestranskim nastopom kompliciral, je moral stvar iz- ravnati redar, udruženo poštinih name- ščencev pa je zahtevalo, da vlada ne- mudoma pošlje na dopust ravnatelja in šoferja ter zadevo razčisti. Avstrijska vlada pa je še vedno vneta častilka sv. Birokracija in ji ni šlo v glavo, ka- ko bi morala odpustiti kar dva moža, ko vendar ne more biti kriv onl, ki je na višjem službenem mestu. In je suspendirala samo šoferja. To pa je ta- ko užalilo šoferja in pismonoše, da so brez apela na poštnege ministra začeli stavkati.

Seveda pa cela zadeva ni tako ne- dolžna in brezbarvna, kakor bi si jo predstavljal površnji opazovalec. Trdi se, da ima tudi tukaj prste vmes poli- tika, mržnja in nasprotstvo med soci- jalnimi demokrati in med borci s fronte. Dunajčani pa so imeli zopet enkrat po- litičen konflikt, katerega je povzročila topot — poštarjeva kapa.

× Pot okoli sveta v 24 urah. Iz Newyorka poročajo, da namerava ameriški major Gardener v spremstvu svoje soproge na- stopiti pot okoli sveta in prejadirati celo- no v 24 dneh. Seveda ne bo uporabljal na tem potovanju samo ladje, marveč tudi letalo in vlak. Kakor znano, pripada dose- danji svetovni rekord v tem oziru Ameri- čanu Winstonu Welsu, ki je prepotoval svet v 28 dneh in 14 urah.

× Prva kremacija v Moskvi. Sežiganje mrličev je bilo doslej v Rusiji malo cenje- no in stvar se je v praksi le slabo izvr- ševala. V najnovejšem času pa so dobili v Moskvi diven krematorij, katerega so že začeli praktično uporabljati. Kot prvo je bilo v krematoriju sežgano truplo delavca Slovejeva. Pepel njegovega telesa so po- ložili v žaro, ki ima obliko peterokrake zvezde. Ta žara ostane v krematoriju na spomin na prvo kremacijo pod sovjetsko vlado.

× Zdravilo proti revmatizmu. Dr. Wil- liam Krasen, ravnatelj zdravstvenega in- stituta v Filadelfiji naznanja v listih, da je iznašel nov lek zoper revmatizem. Zdra- vilo se vbrizgava v žile in leči revmatično groznico ter uničuje revmatične bacile. Učenjaku je pomagal pri izdelovanju se- ruma tudi zdravnik dr. Gmal, ki izjavlja, da bo revmatikom s tem lekom mnogo pomagano, ker bodo bolniki lahko ozdra- vili tudi na srčnih boleznih, ki so čestot- krat le posledice revmatičnih obolenj.

Proti gripi - astmi - kataru se inhalira

Smrekovo olje „Trolist“

Razpošilja vsaki dan po povzetju D 15

Trolist Logatec

Naši onstran granic

Ljudsko gledališče „Trgovski Dom“ v Gorici. Iz Gorice prihaja razveseljujoča vest, da se od 12. februarja letošnja gledališka sezona s premijero Iv. Cankar: Hlapec Jernej. Režijo vodi G. Kojan. Igra se ponovi v nedeljo 13. t. m.

Osebnost. Gospod Virgil Šček, bivši državni poslanec, je zapustil mesto ravnatelja v Katoliški tiskarni v Gorici in nastopil službo dušnega pastirja v Avberu na Krasi.

Aretacija. V Solkanu je bil aretirani bivši občinski komisar Nibrant. Zadnji čas so krožile o njem vesti, ki so razburjale Solkanca. Nibrant je bil velik pospeševalec izstavitve solkanskega muzeja. Počasi spovrnjavajo v Gorici take vrste ljudi.

Smrtina kosa. V Vojšnici na Krasi je umrl g. Ivan Ferfolja, bivši župan, znan zalešč neokoli kot značaja mož. Na Kontovetu je izdihnil g. Stefan Starec, po tržaški okolici priljubljen mož in narodni bojec iz časov voditelja Iv. Nabergoja.

Nezgodna slovenskega novinarja v Gorici. Ko je šel urednik „Goriške Straže“ L. Kemperle v sredo ob 11. uri ponoči v hotel „Central“, ga je prijel pri prehodu čez cesto neki avto in vrigel na tla. Kemperle je težko poškodovan in ima zlomljeno levo nogo. Preeneli so ga takoj v bolnišnico k usmiljenim bratom. Avto je vodil Edvard Knez.

Živno krajevo po Istri kar naprej. Brata Črtenica in Martani sta šla pred nekaj dnevi jutraj v hlev. Ko sta vstopila, sta videla, da sta ponoči izgubila dva vola in eno tele v vrednosti 6000 lir. Tativna se je izvršila povsem neopazeno. Orožniki sedaj seveda iščejo tatove ali dobili jih najbrže ne bodo.

V Istri so podpisali liktorskega pošilja okoli 8 milijonov in 200 tisoč. Navedenost uverljiva vsota, če se pomisli, v kateri ekonomski stanju je Istran napram ostalim pokrajinam.

Radi razljudenja Mussolinija. V noči 34. januarja t. l. je šel 22letni Albino, krojač po poklicu, stanujoč v Breginju, iz gostilne domov skupaj s svojim prijateljem. Odbor, ki je prišel propagando za pogozdovanje Istre, je razposlal po deželi okrožnico, v kateri naglašajo, kako je pogozdovanje važno v vsakem pogledu. Gordovi so potrebni iz gospodarskih, ključniških in zdravstvenih razlogov. Zato pa naj se zganijo vsi poklicni faktorji, da se čimprej prične s pogozdovanjem in vlada bi morala krepko pomagati. Tolikokrat se je že obljubila v Rimu Istri pomoč, toda do danes je še nil — Kljub isredno žalostnim razmeram je Istrski kmet priden in vztrajen. Lani je bila v Puli prva istrska izlozba za žitno borbo. Potem je bila ena izlozba v Padovi. Obe so se udeležili Istrski poljedelci, med katerimi je bilo še mnogo odklonjanih, ker so izlozili lepo vrsto žita. V Poreču, ko so delili odklonjane, so številni govorniki s toplimi besedami priznavali marljivost in dobro voljo istrskega seljaka, ki je prav razumel Mussolinijevo žitno borbo. To naj bi povedali tudi na merodajnih mestih v Rimu. Istre potrebuje pomoči in izpodrube za umno kmetovanje!

Zahvala

Ob priliki nenadnega obolenja Ivane Ver je g. dr. Perko, zdravnik v Mostah, nudil kljub dolgi poti in noči svojo pomoč, ne da bi za trud zahteval plačila, zakaž se mu tem potom najlepše zahvaljujemo za poštrevnost.

SORODNIKI

Dopisi

LITJA. Podružnica SPD v Litli opozarja svoje člane v Zagorju in okolici, da Mirko Blaj ni več pooblaščen za pobiranje članarine.

TOPLICE PRI NOVI MESTU. Sokolsko društvo je priredilo v nedeljo, dne 31. januarja na lastnem gledališkem odru burlesko „Darek na samce“ s prav lepim uspehom. Dvorana je bila napolnjena občinstva, ki se je ves čas predstave izbornu zabavalu ter neprilipno nasmejal. Igra je bila dobro naštimana ter so bili igralci za svoj trud hvaležno priznanje. Igra se ponovi. V nedeljo, dne 6. t. m. pa priredi Sokol svojo običajno predstavo maskarado.

PODSREDA. Dne 1. februarja je umrl naš pristaš, tržan g. Franc Zalokar. Prošnja, da bi bil pogreb vsaj ob 8. jutraj, je bila odbita in smo morali še po tem odločitvi našega milega na pokopališče.

VOJNIK. Kako hvaležno je naše ljudstvo za duševni učinek, je pokazalo pri polnem občinstvu akademije državne meščanske šole v Vojniku pri Celju. Obakrat je bila prostorna dvorana — ukazalnega občinstva polna, kar je prineslo učenemu zavodu priznanje in lep prebitek. Dasi je bil spored izredno, so ga gojenci rešili z občudovanjem zredno točnostjo in naravnost umetniškimi izvedbami. Občudovali smo pazljivost, pretnostno izgovorjavo, fino umevanje poizvedanja in simpatične glasove. Deklamiranje S. Gregorčičeve „Pepelnice noči“ in Askerčevega „Iskarijota“ je bilo, v kolikor so dopuščale glasovne moči 14letnih deklamatorjev, prav dobro. A najbolje je dopadla operetna zafikava preprilivost med „Deklo in krasop“, ki je izzvala frenetične aplavze! Prav dobro je ugajala za predstavi čas prirojena veseliga: „Tri želje“, ki je že sama na sebi toliko mikavna in otroško ljubka, da pridobi gledalce sprosti. Vsa hvala pa gre gg. Klincu in Lapalnetu na krasnih novejših kulisah, katere sta z občudovanjem vredno poštrevnostno časa in denarja za to prireditelje izdelala. Zeleni bi še večkrat enaki prireditelji!

Kupim 10 do 13 vagonov krompirja

za dobavo v marcu t. l. Obvezne ponudbe z navedbo najnižje cene, vrste in nakladalne postaje je poslati upravi lista pod šifro „krompir“. Plačilo ob prevzemu.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1. Najmanjši znesek Din 10.

Priporočati se sme le dobro blago.

Zato smemo svetovati, da si vsakdo kupi le

„Doko“ čevlje

Trgovina „Doko“
Prešernova ulica 9,
dvoršče.

Obri

Galoše popravila
parna vulkanizacija šifraj,
Ljubljana, Rimski cesti 11

Službe

Trgovskega učenca
takoj sprejme v manufakturno trgovino Anton Šolc,
Ljubljana, Mestni trg št. 23. Stanovanje in hrane ni v hiši.

Službe

Služničad
kabarier, sobarice, natakarice, kiše itd. dobe najlažje službo v Beogradu. Soglasje se glasi v biro Ekonomija, Beograd Vasina 11

Vajenca

sprejme za damski salon Jelko Vajk, brata za dame in gospode v Kranju.

Vajenko

popolnoma izvedbenega v izdelovanju trapezastega in štrikanega žita, sprejemamo takoj. — Pomošne na naslov: Albin Podar, imeno — pošta Podčetrtek.

Sirarja

dobro izkušen, tudi takoj službo. Pomošne na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Radio“.

Dekle

sidrivo in pošteno vsame za sobarico k manjši ohišni gospo Zorka dr. Radoljica, Zemun. — Mesecna plača 200—300 Din.

Telefonski monter

posreduje delavce, dobi takoj stalno mesto. Pomošne na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Zadruha“.

Mošad dekle

kuhati in pošteno, ki zna kuhati in prati, vše samostojen mlad gospod na gospodinjstvo. Prednost imajo s dekle in ki ljubijo samoto. Dopise na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Hrvatka“.

Postrežnik

sprejme za popoldanske ure na Selo, Poljska cesta št. 30, vrata 8.

Kovaškega pomočnika

vsakega vseh boljših del in kovanja konj, sprejme v stalno delo Alojzij Butkovič, kovaški mojster v Karlovcu.

Zagarja

sprejme, vsakega v izlozbi, sprejme v stalno delo, ki se ukvarja s cirkularjo, kakor tudi smotnega popravil lesenih delov, lišcem. Plaža izvanredna. Pomošne na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Prvo mesto Zagorja“.

Prodajalco

sprejme v smotnih vseh strok trgovine s mehanizmi, blagom, sprejme na delo. Pomošne s sliko naj pošteje samo ona, ki se pošteje samostojno in sigurne v govoru kakor tudi v pisanju blaga, pod šifro „Postena in sameljiva“ na oglašni oddelku „Jutra“.

Potnika

proti proviziji sprejme na dobro vplajaj promet. — Sprejmevala o dobovanju delovanju proela. Pomošne na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „E. 86“.

Šivilja

ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu, vše službo, event. tudi izven Ljubljane. Naslov v oglašni oddelku „Jutra“.

Blagajnikar

bivši prodajalco, izvedbeno in galetarji ali kolektori, sprejemamo. Pomošne s preprosti spričevali na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „4290“.

Provizij, potnika

sprejme električno podjetje. Prednost imajo oni, kateri so že delovali v tej stroki. Pomošne na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „4290“.

Obri

Galoše popravila
parna vulkanizacija šifraj,
Ljubljana, Rimski cesti 11

Službe

Trgovskega učenca
takoj sprejme v manufakturno trgovino Anton Šolc,
Ljubljana, Mestni trg št. 23. Stanovanje in hrane ni v hiši.

Službe

Služničad
kabarier, sobarice, natakarice, kiše itd. dobe najlažje službo v Beogradu. Soglasje se glasi v biro Ekonomija, Beograd Vasina 11

Vajenca

sprejme za damski salon Jelko Vajk, brata za dame in gospode v Kranju.

Vajenko

popolnoma izvedbenega v izdelovanju trapezastega in štrikanega žita, sprejemamo takoj. — Pomošne na naslov: Albin Podar, imeno — pošta Podčetrtek.

Sirarja

dobro izkušen, tudi takoj službo. Pomošne na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Radio“.

Dekle

sidrivo in pošteno vsame za sobarico k manjši ohišni gospo Zorka dr. Radoljica, Zemun. — Mesecna plača 200—300 Din.

Telefonski monter

posreduje delavce, dobi takoj stalno mesto. Pomošne na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Zadruha“.

Mošad dekle

kuhati in pošteno, ki zna kuhati in prati, vše samostojen mlad gospod na gospodinjstvo. Prednost imajo s dekle in ki ljubijo samoto. Dopise na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Hrvatka“.

Postrežnik

sprejme za popoldanske ure na Selo, Poljska cesta št. 30, vrata 8.

Kovaškega pomočnika

vsakega vseh boljših del in kovanja konj, sprejme v stalno delo Alojzij Butkovič, kovaški mojster v Karlovcu.

Zagarja

sprejme, vsakega v izlozbi, sprejme v stalno delo, ki se ukvarja s cirkularjo, kakor tudi smotnega popravil lesenih delov, lišcem. Plaža izvanredna. Pomošne na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Prvo mesto Zagorja“.

Prodajalco

sprejme v smotnih vseh strok trgovine s mehanizmi, blagom, sprejme na delo. Pomošne s sliko naj pošteje samo ona, ki se pošteje samostojno in sigurne v govoru kakor tudi v pisanju blaga, pod šifro „Postena in sameljiva“ na oglašni oddelku „Jutra“.

Potnika

proti proviziji sprejme na dobro vplajaj promet. — Sprejmevala o dobovanju delovanju proela. Pomošne na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „E. 86“.

Šivilja

ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu, vše službo, event. tudi izven Ljubljane. Naslov v oglašni oddelku „Jutra“.

Blagajnikar

bivši prodajalco, izvedbeno in galetarji ali kolektori, sprejemamo. Pomošne s preprosti spričevali na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „4290“.

Provizij, potnika

sprejme električno podjetje. Prednost imajo oni, kateri so že delovali v tej stroki. Pomošne na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „4290“.

Kdor preskebi delo meni ali moči hčerki, dobi gro plačo kot nagrado. — Naslov v oglašni oddelku „Jutra“.

Gospodična

srednjih let, dobra kuharica, ki razume samostojno gospodinjstvo, voška tudi v širvanju perila, vše primerne službe za takoj ali 15. t. m. Gre tudi v gostilno. — Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“.

Prodaj

Pisalne stroje
nove in stare Underwood, Remington, Smith, Bros in za potovanje prvotne nudi s garancijo Josip Pakl v Celju. — Popravila vsake znamke.

Svilena maska

elegantna „metulj“ kompl. samo okrajšano. Pomošne na oglašni oddelku „Jutra“.

Bukovi pragi

Prodaj na prometu dobaro vsi tisoč komadov la bukovih prago, 300 x 14 x 34 cm, po 86 Din kos franko maja. Reflektiram samo na ročne planene pomošne pod šifro „Pragi“ na oglašni oddelku „Jutra“.

Drva

hrastove odpadke (odpadke od šipe) dostavlja od parkov ter meha drva po nisti ceni na dom parna laga v Sopotu. Ljubljana, na gorekniško kolovozno. — Pri odvezuju pomošne smaten povzet 36.

PREMOG—DRVA

„Ilirija“
Kralja Petra trg št. 8, 33. Telefon 230.

Pisarniško opremo

skladniški inventar in posredniške prodaj žitni savod Ogleda se lahko dnevno na Kerkovem trga št. 10/1.

Pietlinice!

Prodaj takoj slabo ugodno popolnoma nov, ne razblijen šivalni stroj (Franklin). Naslov v oglašni oddelku „Jutra“.

Razno pohištvo

za sobo in kuhinjo ter tri pare visokih čevljev št. 37 in nekaj oblake za srednje postavno napredaj v Rokni dolini 40, prišljice.

Lesene škafe

s telesnimi oboči dobavljam po najnižji ceni v vsaki količini. Nedin tudi la beli krompir.

Bodečo žico

poskušamo, prodaj. Naslov v oglašni oddelku „Jutra“.

Gosji puh

ima v zalogi trdica V. Kmet, peruminski savod v Špiški — poleg miznice. Telefon št. 876.

Šivalni stroj

dobro ohranjen, po nisti ceni napredaj. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“.

Svilena maska

skoraj nova, zelo elegantna, za srednje postavno, ugodno napredaj. Na ogled ob popoldanskem urah. — Naslov v oglašni oddelku „Jutra“.

Pariške obleke

na plačne vedore, popolnoma nove, napredaj na Špiški cesti 14/1 — od 5. ure.

Lepo masko

„Metulj“ prodaj ali posredaj. — Naslov v oglašni oddelku „Jutra“.

Kupim

Vsakovrstno zlato kupim po najnižji ceni. — Ljubljana, Volfova ulica 5.

Jermena

ca. 15 m. rabljena, 8—20 km. kupi Chial, Vedovodna cesta 1.

Kdor preskebi delo meni ali moči hčerki, dobi gro plačo kot nagrado. — Naslov v oglašni oddelku „Jutra“.

Gospodična

srednjih let, dobra kuharica, ki razume samostojno gospodinjstvo, voška tudi v širvanju perila, vše primerne službe za takoj ali 15. t. m. Gre tudi v gostilno. — Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“.

Prodaj

Pisalne stroje
nove in stare Underwood, Remington, Smith, Bros in za potovanje prvotne nudi s garancijo Josip Pakl v Celju. — Popravila vsake znamke.

Svilena maska

elegantna „metulj“ kompl. samo okrajšano. Pomošne na oglašni oddelku „Jutra“.

Bukovi pragi

Prodaj na prometu dobaro vsi tisoč komadov la bukovih prago, 300 x 14 x 34 cm, po 86 Din kos franko maja. Reflektiram samo na ročne planene pomošne pod šifro „Pragi“ na oglašni oddelku „Jutra“.

Drva

hrastove odpadke (odpadke od šipe) dostavlja od parkov ter meha drva po nisti ceni na dom parna laga v Sopotu. Ljubljana, na gorekniško kolovozno. — Pri odvezuju pomošne smaten povzet 36.

PREMOG—DRVA

„Ilirija“
Kralja Petra trg št. 8, 33. Telefon 230.

Pisarniško opremo

skladniški inventar in posredniške prodaj žitni savod Ogleda se lahko dnevno na Kerkovem trga št. 10/1.

Pietlinice!

Prodaj takoj slabo ugodno popolnoma nov, ne razblijen šivalni stroj (Franklin). Naslov v oglašni oddelku „Jutra“.

Razno pohištvo

za sobo in kuhinjo ter tri pare visokih čevljev št. 37 in nekaj oblake za srednje postavno napredaj v Rokni dolini 40, prišljice.

Lesene škafe

s telesnimi oboči dobavljam po najnižji ceni v vsaki količini. Nedin tudi la beli krompir.

Bodečo žico

poskušamo, prodaj. Naslov v oglašni oddelku „Jutra“.

Gosji puh

ima v zalogi trdica V. Kmet, peruminski savod v Špiški — poleg miznice. Telefon št. 876.

Šivalni stroj

dobro ohranjen, po nisti ceni napredaj. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“.

Svilena maska

skoraj nova, zelo elegantna, za srednje postavno, ugodno napredaj. Na ogled ob popoldanskem urah. — Naslov v oglašni oddelku „Jutra“.

Pariške obleke

na plačne vedore, popolnoma nove, napredaj na Špiški cesti 14/1 — od 5. ure.

Lepo masko

„Metulj“ prodaj ali posredaj. — Naslov v oglašni oddelku „Jutra“.

Kupim

Vsakovrstno zlato kupim po najnižji ceni. — Ljubljana, Volfova ulica 5.

Jermena

ca. 15 m. rabljena, 8—20 km. kupi Chial, Vedovodna cesta 1.

Pridelki

Gorskega sena
dobrega, vod vagonov, prevažajo ali neprevažajo, prodaj. — Ljubljana, Hriške Toplice.

Posest

Stijalna prilika
za gostilničarje, mozarje in druge podjetne ljudi se nudi, ako vamojo v našem posestvu v neposredni bližini Zagreba. Posestvo sestoji iz nove hiše, v kateri je dobrotvorna gostilna in iz irafika, dajlj. — Lokalni mozarjo ali trgovino. Posedovanje, v katerem so hlevi, skopljiva liti ter sušilnice za meso. Vse gostilniški inventar na razpolago na vsakem. — Lokalni mozarjo ali trgovino. Posedovanje, v katerem so hlevi, skopljiva liti

M. Zévaco

Papežinja Favsta

Roman

»Na Grèvskem trgu« je mrmral Pardaillan, gledaje za njo. »Že drugič mi ga omenja. Zakaj neki? Ali mi napoveduje sestanek ali mi nastavlja past? Vraga, treba je odpreti oči. Pred vsem pa je treba, da pobereš šila in kopita ter izginem od »Vedeževalke«.

V tem se je bilo zdanilo. Pardaillan je potkal na vrata gostilne pri »Vedeževalki«, ki so bila še vedno zaklenjena. Ko so mu odprli, je krenil naravnost v sobo vojvode Angoulémskega.

»Preseliti se morava,« ga je ogovoril. »Vaš dvorec je bil premalo varen, a znate, da je ta gostilna še bolj ogrožena. Toda kaj vidim? Vstali ste že? Ne, vaša postelja vobče ni bila odgrnjena... In na mizi nabit samokres?«

Karel je položil roko na orožje. Njegov obraz je bil blede kakor smrt, njegove oči krvavo obrobene.

»Umreti hočete?« je vprašal Pardaillan.

»Da!« je priznal Karel s turobno odkritostjo.

»In vaša mati?«

»Pardaillan!...« je zastokal mladi vojvoda.

»Kaj naj ji sporočim?« je povzel vitez. »Ali naj ji rečem: »Gospa, vaš sin se je ubil iz obupa nad smrtjo devotke, ki je vobče niste poznali?«

»Oh!« je izbruhnil Karel, krčevito stiskaje držaj samokresa, »mar menite, da nisem pomislil nanjo? Samo zato sem okleval vso to peklenko noč, ker stoji med menoj in med tem samokresom

obraz moje obupane matere. Toda moja bol je prestrašna, ne morem je več prenašati. Nihče me ne more grajati, ako vržem življenje od sebe.«

»Vaš sklep je tedaj neomajen?«

»Neomajen,« je rekel Karel s trdim, mrkim glasom. »Pardaillan, poslavljaj se od vas.«

»Dobro,« je odgovoril vitez, »ne branim vam. Vaša glava, vaš svet, Toda opomni vas moram, da ste moj dolžnik in da pričakujem od vas vračila za prijateljstvo, ki sem vam ga vedno izkazoval.«

»Govorite, vitez... Pripravljen sem.«

»Pripravljeni ste, da se ustrelite, evo! Jaz pa vidim, kako se mreža zadržava okoli mene, in vas kliče na pomoč... A kaj mi odgovarjate? Izmotaj se, prijatelj, kakor veš in znaš; jaz sem naveličan življenja in ne poznam skrbi mimo te, da se čim preje ubijem...« Hvala lepa, vojvoda!

»Česa zahtevate od mene?«

»Prav malo. Zahtevam, da odložite najino slovo do jutri.«

Tako govoreč je zgrabil samokres, ki ga je Karel med tem položil na mizo.

»Vitez,« je rekel vojvoda Angoulémski, »razumem vas, kaj hočete. Radi bi pridobili časa, da me pregovorite. Toda ne varajte se, Pardaillan: preveč sem jo ljubil!...«

Mladi mož je krčevito zaihtel.

»Ljubil sem jo tako zelo, da vam ne morem povedati,« je nadaljeval. »Vi, ki menda še niste ljubili ženskega bitja, me ne morete razumeti... Bila je vse moje življenje. Njena smrt je moja smrt. In vi me pregovarjate; zapeljuje me, da bi še ostal na tem svetu, čeprav samo nekaj ur... Ne, vitez, vse je zaman. Umreti hočem in to takoj!...«

Pardaillan ga je prijel za roke. Bolestna ganjenost mu je prešinjala dušo.

Razumel je, da se hoče Karel v brezumnju svojega gorja za vsako ceno ubiti. Vojvodovo dobro srce je bilo prešibko, da bi nosilo tolikšno breme. Prvi udarec nesreče ga je bil vrgel ob tla. Pardaillan je videl, da je izgubljen in da zanj ni rešitve.

»Ostanite!« je zamrmral z drhtečim glasom. »Živite vsaj men na ljubo, zaradi prijateljstva, ki naju druži!«

Karel je pobesil glavo in purobno uprl oči v samokres.

»Toda je res konec vsega?« je dejal Pardaillan. »Nič ne more omajati vašega sklepa?«

Spogledala sta se. Vitez je iskal žive besede, zmagovitega razloga, dabi z njim razorožil Karla. Toda našel ga ni...

»Z Bogom, Pardaillan,« je rekel vojvoda s trdim glasom.

Pardaillan je položil samokres na mizo... Tedajci pa, v trenutku skrajnega, bolestnega slovesa, ko sta se prijatelja poslednjič objela z očmi, so se odprla vrata in v sobo je planil Picouic.

»Vaša Svetlost!« je zavpil. »Najden je! Vrnil se je! Prišel je!...«

»Kdo?« je kričnil Pardaillan, ki ga je mahoma prešinila misel, da bi utegnil kak nepričakovan dogodek osvestiti Karla in izpodbiti njegov namen. »Kdo se je vrnil? Kdo je prišel?«

»Jaz!« je zakrkal debel, masten, do smešnosti žaloben glas. In pokazal se je Croasse...

»Jaz,« je ponovil dolgin, klanjaje se do tal; jaz, ki sem med strašnimi nevarnostmi odkril tajnost montmartrskega samostana! Jaz, ki sem sinoči videl ugrabljenje nesrečne Violette! Hotel sem jo rešiti, a ves moj srditi odpor je bil zaman...«

Glas mu je obtilal v grlu. Poslušalca sta zavpila oba v en glas in sta potegnili Croassa v sobo, čeprav se je trgal in prosil milosti, meneč, da ga čaka enak sprejem, kakor pri Belgoredu.

Priznано najboljši in najcenejši so izdelki 115.

Celjske tovarne keksov

v Celju.

Brezkonkurenčne cene in solidna postržba

Parna pekarna in tovarna keksov

Jos. Kirbisch, Celje.

Lipški Velesejem

najugodnejši kupčijski trg v Evropi!

Pomladanski velesejem od 6. do 12. marca 1927.

1600 blagovnih skupin iz vseh strok.

Zahtevajte podrobna pojasnila in prospekte od častnega zastopstva

STEGU in DRUGI, Ljubljana, Gledališka ulica 8. Tel. 925.

Proti GRIPI

je najboljšo sredstvo, prinaša moč kljubovanja za notranjo in zunanjo uporabo

«BRAZAY»

francosko žganje z mentolom. Vzame se par kapljic v vodo za grgrati usta, vrat in grlo večkrat na dan. — Za umivanje in kopelji dodajte ravno tako nekoliko francoskega žganja, ker ne samo osveži, ampak tudi desinficira. Masaža in drgnjenje prinaša moč kljubovanja.

«Brazay» francosko žganje se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in mešanih trgovinah.

Generatno zastopstvo in depoi za SHS DESTILAT D. D. ZEMUN — Zastopstvo za Slovenijo in Medjmurje pri A. SARABON, LJUBLJANA.

Večja tovarna na deželi, sprejme takoj prvovrstnega

strojnika

v službo. Biti mora popolnoma zanesljiv in trezen, ter se izkazati z najboljšimi spričevali in referencami.

Ponudbe pod »Izprašan strojnik« na oglasni oddelki »Jutra«.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dobi soprog, oče in stari oče, gospod

Franjo Kunaver

nadpaznik prisilne delavnice v pok. dne 7. t. m. odšel v večnost.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v torek, dne 8. februarja t. l. ob pol 4 uri popoldne iz hiše žalosti Poljanska cesta 19 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. februarja 1927.

Zalujoči ostali.

Za parno turbino

isče se

strojnik z izpitom,

izučen ključavničar

po možnosti neporočen. Ponudbe pismeno na naslov:

Kranjska industrijska družba

Jesenice-Fužine. 2391

Domača, zmožna, 23 let

obstoječa tovarna, i š č e

za Slovenijo enega

provizijskega zastopnika

ki je v manufakturi in trgovini s kratko robo dobro vpeljan.

Reflektira se le na dobro moč.

Ponudbe z navedbo referenc na upravo tega lista pod števil. 1000.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da nam je v nedeljo dopoldne ob 10 uri po dolgi mukopolni bolezni previdna - tolažili sv. vere preminula naša dobra mati, stara mamca in tašča, gospa

Ana Habé

Pogreb blage pokojnice se vrši v torek, dne 8. t. m. ob 4 uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice na pokopališče k sv. Križu.

Pokoj njeni duši.

LJUBLJANA dne 7. februarja 1927.

Zalujoči ostali.

Naš predragi soprog, oče in dedek, gospod

Franjo Župančič

je danes ob 8. uri, previden s tolažili sv. vere v svojem 79. letu mirno v večnost zaspal.

Pogreb blagega pokojnika je bil v ponedeljek, ob pol 16. s Starega trga št. 34.

V Ljubljani, dne 5. februarja 1927.

Ana rojena Maličeva, soproga;
Oton, Otokar, sinova;
Ana, Marija, snahi;
Marica, Sava, Soča, Otokar, Marko, Andrej, Jasna vnuki in vnukinje.

MONOGRAMI

za perilo, robce in suknje se vežejo najceneje pri

TONI JAGER.

Ljubljana, Dvorni trg števil. 1.

„Underwood“

pisalni stroj ima svetovni sloves, nad 2.000.000 strojev v prometu, nedosegljiv v trpežnosti in vsle tega najcenejši

LUD. BARAGA, LJUBLJANA,

Selenburgova ulica števil. 6/1. 49 Telefon števil. 80.

STAMPILJE

Graveur

ANT. ČERNE

Ljubljana

Kongresni trg št. 6

Prvorazredni parni mlin Slavoniji i š č e

ZASTOPNIKA

ki je v stanju prožiti jamstvo. Ponudbe pod št. P-455 na Interrek-lam d. d., Zagreb 1-78.

Trajno kodranje

se izvršuje v povečanem damsko česalnem salonu

Gjrd Aleks., Kongresni trg 6.

Firestone

GUM DIPPED

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo

IVO NOVAKOVIĆ, Zagreb

Mazuraničev trg števil. 8.

Prodaja izključljivo na veliko.

Pneumatike Firestone so konstruirali najboljši ameriški strokovnjaki.

Prvorazredna kvaliteta gume in platna, zjamčuje vozaču največje število kilometrov za vsak vložen dinar.

Dobiva se na malo pri vseh trgovinah avtomobilov in trgovinah avto potrebščin.

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je gospod

Mr. Ph. Franc Peharc star.

lekarnar

v soboto, dne 5. februarja po daljši bolezni za vedno zapustil.

Našega dragega pokojnika smo v ponedeljek, dne 7. februarja spremili k večnemu počitku na pokopališče v Trbovljah.

V TRBOVLJAH, dne 5. februarja 1927.

Mr. Pharm. Franc Peharc ml., Karl in Ida Peharc otroci, ter ostalo sorodstvo.